

Nas tednik Korošci

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

3. leto / številka 49

V Celovcu, dne 5. decembra 1951

Cena 70 grošev

1000

moških srajc čaka
na vašo izbiro

Grüner

Celovec - Klagenfurt, Burggasse

Manjšine v demokraciji

V demokratični državi se volja ljudstva izraža v zakonodaji in v izvajanju zakonov. Ta volja ljudstva je edina postavna in ustavna sila političnega življenja v državi.

Te misli o demokraciji zastopajo vsi znanstveniki, vsi listi in politiki. Pri resnem upoštevanju te zamisli demokracije bi v političnem življenju nikdar ne prišlo do nezaželenih pretresljajev in revolucionarnih pojavov. Vendar nam zgodovina našteva kar celo vrsto nasprotnih dokazov. Iz tega smemo sklepati, da se demokracija v teh slučajih ni resno izvajala, marveč je običajala v formalnostih.

Torej ljudska volja le vendar ni bila taka, kakor se je na zunaj v teh slučajih kazala. Za zgled vzemimo primere, ki smo jih sami v Avstriji doživeli. Pred letom 1938 je ljudski volji navidezno ustrezala Dolfuss-Schuschnigova stanovska država. Desetega aprila 1938 pa je v senci nemških bajonetov krenila ljudska volja za nemškim fašizmom in vsem bo še v spominu, s kako nervoznostjo je večji del avstrijskega naroda obožaval narodno socialistično stranko in njih voditelje.

To obličje je kazala ljudska volja dotlej, da se je morala narodnosocialistična strahovlada umakniti zavezniki oblasti. In glej čudo... Ljudska volja je na mah začela obožavati demokratični red.

Iz tega posnemamo, da ljudska volja ne izvira iz hotenja in stremjenja vseh posameznikov narodne skupnosti, ampak jo oblikujejo v največji meri predstavniki oblasti. Drugače bi si tako nasprotujočega izražanja ljudske volje ne mogli razlagati.

O vsem tem bi ne premišljevali, če ne bi bili k temu prisiljeni po dogodkih pri nas doma. Naše ljudske volje še ni ustvarjala nobena narodna odgovarjajoča in naklonjena sila. Obratno! Pri nas so poskušali enoten izraz narodne volje vedno preprečiti, oziroma so jo nadoblastniki v deželi usmerili tako, da služi njihovim ciljem in željam.

Naenkrat pa se je oblast in so se „politiki“ pričeli sklicevati na to umetno usmerjeno voljo ljudstva in so nas šteli ter se čudili, da nas je le 3000. Da so pri tem štetju postopali silno pristransko in nepravilno, o tem smo ponovno že pisali. In če bi bilo to štetje tudi formalno v redu, mu ne moremo priznati večje vrednosti, kakor bi jo imelo koncem majnika leta 1945 štetje narodnih socialistov; katerih v tedanjih razmerah ne bi našli.

Če pa bi se bil nemški narod v svoji miselnosti res tako preokrenil, potem seve obstoji tudi drugod možnost in sicer upravičena možnost, da se na mah preusmeri pod novimi okoliščinami „ljudska volja“ docela. Radi tega nihče ni upravičen, da s svojimi ukrepi pripravlja slovenskemu življu na Koroškem narodno smrt, ker še nihče ni pripravil okoliščin in ozračja, kjer bi mogel narod brez strahu in svobodno izraziti svojo voljo.

Govorica v vsakdanjem življenju, narodna kultura in pokoljenje nudijo možnosti za ugotovitev narodne pripadnosti. Kdor se pa teh znakov pri ugotavljanju noče posluževati, tisti rešuje narodnostna vprašanja pri nas z nasiljem, pa naj še toliko govori o demokraciji.

Taka navidezna demokracija nikdar ne more najti pravilne rešitve tako važnim življenjskim vprašanjem. Tako postopanje smatramo samo dobro maskirani rododomor ali kakor je to UNESCO imenoval: „Genocid“.

Da je tako postopanje zločinsko, to torej izraža ena največjih mednarodnih ustanov v svojih pravilih. To ostro obsojanje rododomora po UNESCO ima svoj vzrok v spoznanju, da nasilne rešitve življenjskih vprašanj niso osnova trajnega mira.

Taka pomanjkljivost formalne demokracije

Razgovori o razorožitvi

O razorožitvi in o zmanjšanju oboroževanja se razgovarjajo odgovorni politiki vseh velesil od Sovjetske zveze in Združenih držav pa do Francije in Velike Britanije. Ko pa se politiki razgovarjajo o razorožitvi in ko ne morejo pri tem doseči nobenega otipljivega uspeha, pa je ves svet vsak dan bolj oborožen in je grožnja z atomsko bombo vsak dan bolj nevarna.

Zborovanje Organizacije združenih narodov v Parizu je dalo priliko, da so se spet sestali zastopniki takozvanih „Velikih štirih“, to je zunanji ministri: Dean Acheson za Združene države, Andrej Višinski za Sovjetsko zvezo, Anthony Eden za Veliko Britanijo in Robert Schuman za Francijo. Ti štirje se razgovarjajo v Parizu za zaprtimi vrati o razorožitvi. V ponedeljek so imeli kar dve seji in vsaka je trajala nad dve

uri. Glavno vprašanje pri tem je bila prepoved atomskega orožja in pa učinkovito nadzorstvo oboroževanja vseh držav.

Na časnarski konferenci so nato zunanji ministri zapadnih treh velesil izjavili, da bodo v smislu sklepa teh razgovorov sedaj najprej primerjali svoje predloge s predlogi, ki jih je na seji predložil Višinski. Pri tem so zapadni zunanji ministri poudarjali, da je treba uveljaviti učinkovito nadzorstvo istočasno s prepovedjo atomskega orožja. Na seji je tudi ameriški zastopnik vprašal sovjetskega zunanjega ministra, če je sovjetska vlada pripravljena izdati dovoljenje, da sme nadzorna komisija na ozemlju Sovjetske zveze izvajati učinkovito nadzorstvo vse oborožitve. Na to vprašanje pa Andrej Višinski ni odgovoril.

Posvetovanje na Kavkazu

Krimska in kavkaška obala Črnega morja je znana po svojem milem podnebjju. Tam so najznamenitejša ruska letovišča. Tudi sovjetski ministrski predsednik, generalisim Josip Stalin, odpotuje vsako leto na zimo na obalo Črnega morja, kjer v letovišču Soči preživi zimo.

Tudi ko je na odmoru, Stalin vodi sam državne posle Sovjetske zveze. Najbolje kaže to posvetovanje, ki ga je sklical po poročilih iz Moskve za konec tega tedna

Stalin v Soči. Na to državno posvetovanje so povabljeni: Vjačeslav Molotov, general Beria (šef sovjetske državne policije), Bulganin in Malenkov ter vojni minister Vasiljevski. Prvi štirje so člani osrednjega odbora sovjetske komunistične stranke.

Po poročilih iz Moskve pripisujejo temu posvetovanju veliko važnost, četudi ni mogoče danes še prav ničesar reči, kaj bo predmet teh posvetovanj. —

Ameriško letalo na Madžarskem

Pred dvema tednoma je odletelo z nekega letališča na Bavarskem ameriško transportno letalo proti Beogradu. V letalu sta bila dva ameriška častnika in dva vojaka. Letalo pa ni dospelo na letališče pri Beogradu in nikdo ni mogel povedati, kje se je letalo izgubilo.

Sedaj pa je javila sovjetska poročevalna služba TASS, da je imenovano letalo letelo nad rumunskim in madžarskim ozemljem, kjer so sovjetska lovška letala prisilila ameriško letalo, da je pristalo.

Madžarska vlada je poslala ameriški vladi ostro sestavljen protest, ker je baje letalo „nameravalo“ na madžarskem ozemlju izkrcati vohune in saboterje, ki naj bi jih letalo sprejelo v Jugoslaviji.

Ameriško zunanje ministrstvo pa vse navedbe in obdolžitve madžarske vlade ravno tako ostro zavrača.

Adenauer v Londonu

Zapadno-nemški kancler, dr. Adenauer, se mudi že nekaj dni na obisku v Londonu, kjer ostane do konca tedna. — Kancler se je razgovarjal z britanskim ministrskim predsednikom Churchillom in z zunanjim ministrom Edenom. Glavni predmet razgovorov je bil sprememba zasedbenega statuta v Zapadni Nemčiji. Nadalje pa so se nemški in britanski državniki gotovo razgovarjali tudi o skupnem delu pri obnovi in oborožitvi Evrope.

In pri nas na Koroškem?

V zadnji številki „Našega tednika“ smo med kratkimi vestmi poročali, da je vlada v Vojvodini (razmerje med deželno vlado v Vojvodini in med osrednjo vlado v Beogradu je približno tako kot razmerje med deželno vlado na Koroškem in med osrednjo vlado na Dunaju) odredila: Povsod tam, kjer se javi 20 učencev za nemški pouk, se odprejo nemške ljudske šole. V vseh srednjih šolah se uvede od 1. razreda dalje kot obvezen predmet nemščina, v Subotici se odpre nemško učiteljske.

Po „Salzburger Nachrichten“ posnemamo še nadalje:

Na učiteljsku v Subotici usposabljaajo v posebnih tečajih učitelje za poučevanje v nemščini. V Novem Sadu je spet „Deutsches Haus“! V vseh občinah, kjer živijo

cije ni vidna samo v narodnostnih vprašanjih, marveč tudi v gospodarskih in političnih. Ni še dolgo tega, kar so merodajni avstrijski politiki sami zahtevali, da naj se omeji vpliv raznih zbornic, ki so sicer nastale iz ljudske volje na demokratičen način, postale pa so neke vrste stranske vlade. Torej smo slišali tudi tukaj klic: „Proč z ljudsko voljo“. —

v večjem številu Nemci, jih naravnost pozivajo, naj ustanovijo nemške nacionalne kulturne organizacije. V teh organizacijah se nato izživlja tudi družabno življenje Nemcev. — V smislu posebnih navodil je naročeno sodiščem, da ne smejo dopustiti nobene spremembe v zemljiški knjigi na škodo Nemcev. Od leta 1948 naprej služijo Nemci tudi v jugoslovanski vojski, imajo torej iste dolžnosti pa tudi iste pravice kakor ostali državljani.

Pri nas na Koroškem je pa tak hrup proti dvojezičnim šolam, pri nas ni slovenskega učiteljskega, slovenščina v srednjih šolah se ne poučuje v zadostni meri, ni javnih slovenskih kmetijsko-gospodinskih šol, ni slovenske kmetijske šole. — Nikjer na Koroškem ne pozivajo Slovencev, naj se priznajo k slovenstvu, nasprotno so dobili številni komisarji za zadnje ljudsko štetje nalog, naj naštejejo čim manj Slovencev in nekaj več „Windischerjev“. Po mednarodnih določilih je to navadni narodni umor, to je genocid.

Tudi mi nismo in ne bomo nikdar odobraval pobjanja tujerodcev. Toda, kdor se zgraža nad ubijanjem drugod, naj ne dela tega sam, četudi z drugimi, navidezno lepšimi načini in sredstvi.

KRATKE VESTI

Po odredbi dunajske zvezne vlade iz leta 1949 morajo biti po 1. januarju 1952 vsa dvokolesa opremljena na pedalih s stekli, ki odbijajo svetlobo (Rückstrahler).

Madžarska vlada je izdala odredbo, ki odpravlja božični praznik. Namesto tega praznika bodo praznovali na Madžarskem dan 21. decembra, ki je rojstni dan sovjetskega ministrskega predsednika, Jos. Stalina. Nadalje je prepovedano na Madžarskem tiskati božične razglednice in prodajati božična drevesca.

Maršal Tito je sporočil ameriškim časnikařem, da bo v enem mesecu izpuščen iz zaporov zagrebški nadškof, dr. Jos. Stepinac, ki pa ne bo smel več vršiti nadškofovske službe. Nadškof bo izpuščen — kakor je izjavil maršal Tito — tudi proti volji Vatikana, ki zahteva, da dr. Stepinac spet prevzame posle zagrebškega nadškofa.

Polkovnik Adib El Shishkly je izvedel v Siriji, v Prednji Aziji, državni udar. Aretirati in zapreti je dal ministrskega predsednika in vse ministre, ker so baje bili bolj naklonjeni Sovjetski zvezi kakor pa Turčiji in zapadnim zaveznikom.

Kongres v srednjeameriški republiki Guatemali je sklenil, da zapleni na račun terjatev guatemalske vlade nemško premoženje (kava in sladkor) v vrednosti 85 milijonov dolarjev.

Perzijski ministrski predsednik Mossadeq je sestavil po naročilu šaha novo perzijsko vlado, v kateri sta zamenjana vojni in gospodarski minister.

Iz rudnikov urana v jugovzhodni Nemčiji je pobegnil v zapadni del Berlina znani sovjetski geolog, ki ima tudi Stalinovo odlikovanje, polkovnik Fedor Nikolajevič Astahov.

Britanski ministrski predsednik Winston Churchill je praznoval te dni 77-letnico rojstva.

Po zadnjem ljudskem štetju (4. nov. letos) ima Italija 47.020.000 prebivalcev. Od leta 1936 je naraslo prebivalstvo za 5 milijonov.

Ko je glavni urednik lista „Bremener Nachrichten“, Adolf Wolfard, odprl zavoj, ki ga je dobil po pošti, je nastala eksplozija. Urednik je bil takoj mrtev, dve osebi pa težje ranjeni.

Pri nočnem pristajanju pri Acapulco v Mehiki se je močno poškodovalo neko ameriško letalo; 13 oseb je bilo mrtvih, 7 pa težje ranjenih.

Pri silnem viharju z dežjem v Argentini, 300 km južno od glavnega mesta, je izgubilo življenje 30 oseb, škoda pa cenijo na preko 30 milijonov pesosov.

Vsled viharja na morju je v ameriškem pristanišču v Bostonu zavozila ameriška motorna ladja „Ventura“ v vlačilec „Lynn“, ki se je potopil; 13 mož posadke je utonilo.

Avtobus, v katerem so se vozili delavci iz Sarajeva v Trnovo (jugoslovanska Bosna), je zdrknil v 80 m globok prepad; pet oseb je bilo mrtvih, tri pa težko ranjene.

Delavci v rudokopu na Erzbergu so sklenili, da stopijo v 24-urno protestno stavko, ako ne dobijo zvišanja plače za 1 šiling na uro, oziroma izplačila posebne doklade v višini 400 šilingov zaradi zvišanja cen vsem življenjskim potrebščinam.

Zloglasni morilec Zingerle, ki je leta 1946 umoril učiteljico Gertrud Kutin in leta 1950 angleško turistinjo Helen Munro, je bil obsojen v Boznu na dosmrtno ječo. Verjetno bo Zingerle izročen avstrijskemu sodišču, ki ga bo sodilo za zločine v Avstriji.

V industrijskih obratih Vzhodne Nemčije so uvedli 50-urni delovni teden. Obenem so izdali tudi odločbo o obveznem nedeljskem delu, žene pa so tudi pri težkem nočnem delu in pri delu v rudnikih ter premogovnikih izenačene z moškimi.

Politični teden

Po svetu ...

Trije dogodki važnega značaja so bili in so deloma še v ospredju politične pozornosti. To so konference v Parizu, Rimu in Strassbourgu. Nikjer pa ni prišlo do začeljenih uspehov.

Zasedanje Organizacije združenih narodov v Parizu

Poteka sicer po prvotnem sporodu, ne da bi v bistvenih vprašanjih prišlo do sporazuma. Glavna bitka okrog razorožitvenih predlogov Amerike in Sovjetske zveze se je končala tako, da sta pač obe strani ostali pri svojem. Tiste manj pomembne točke, kjer se obe stališči približujeta, bodrijo pač optimiste, ki menijo, da je že to mnogo, če se sploh govori o razorožitvi. Glavni vzrok, da ni moglo priti vsaj do približno skupnega gledanja na to vprašanje, je pač atomska bomba. Sovjeti zahtevajo, takojšnjo in splošno prepoved tega orožja, česar Amerika in njeni zavezniki ne morejo kar tako sprejeti, dokler Sovjeti ne pokažejo z dejanji in ne samo z resolucijami, da res želijo mir. Tako je stališče Amerike in njenih zaveznikov.

V glavnem pa se je delo UNO nadaljevalo v raznih odborih in pododborih, v katerih rešujejo posamezna lokalna in druga vprašanja postranskega pomena.

Glavna skupščina se je bavila s

pritožbo jugoslovanske vlade

proti državam kominforma, ki na mejah Jugoslavije izzivajo in njih velike armade predstavljajo nevarnost za mir. Jugoslavijo je zastopal Milovan Djilas, eden najožjih sodelavcev maršala Tita. Sovjetski zastopnik Soboljev je zavračal trditve jugoslovanske vlade. Končno je prišlo do glasovanja in je bila jugoslovanska resolucija sprejeta z veliko večino glasov, dve državi sta se glasovanja vzdržali, proti je glasoval vzhodni blok.

Amerikanci razočarani nad premajhnim uspehom v Rimu

Zasedanje Atlantske zveze v Rimu se je končalo, ne da bi bili doseženi konkretni sklepi. Šlo je predvsem za to, da se države, članice Atlantske zveze, odločijo do skrajnih naporov pri postavitvi močne skupne evropske armade. To je seveda v najožji zvezi tudi s pritegnitvijo Nemčije kot vojaške sile v Atlantsko zvezo. Zasedanju je predsedoval vrhovni poveljnik vojaških sil Atlantske zveze, general Eisenhower. V svojem govoru je slikal potrebo po čim hitrejši in čim močnejši oborožitvi Zapadne Evrope. Dejal je, da se morejo armade Sovjetske zveze in njenih satelitov vsak čas zavaliti preko Evrope. Za preprečenje te nevarnosti je prav tako treba armad. Same besede ne pomagajo nič, treba je gledati z odprtimi očmi in temu spoznanju primerno ravnati. Predložil je načrt oborožitve do leta 1954, ki predvideva postavitev do 100 evropskih divizij. Njegova izvajanja so sicer vsi odobraval, ko pa je bilo treba preiti k praktičnim zaključkom, so se pokazale dokajšnje razlike med stališči posameznih držav. Skoraj odklonilno je bilo stališče Anglije, pa tudi Francozi so zlasti v nemškem vprašanju slej ko prej nezaupljivi. Vzrok oklevanja posameznih držav pa ni le političnega, temveč skoraj bolj gospodarskega značaja. Eisenhowerjev načrt predvideva veliko povečanje izdatkov za oboroževanje v državnih proračunih prizadetih držav. To pa pomeni povečanje že itak težkih gospodarskih težav in tudi nevarnost notranje političnega ravnotežja. Zborovalci so sklenili blagovzveno resolucijo in se bodo sestali spet čez dva meseca. Do takrat bo Amerika skušala odstraniti obstoječa nesoglasja. Za sedaj pa itak vse evropske države s strahom pričakujejo napovedano skrajšanje ameriške ERP-pomoči in v tej pomoči leži največji adut Amerike. Ustavitev dotoka dolarjev v Evropo bi v najkrajšem času pomenila najtežjo gospodarsko krizo.

Tudi v Strassbourgu Angleži samo ob strani

Prihod Churchillove vlade na oblast ni izpolnil pričakovanja tistih političnih struj, ko so si obetale, da bo zdaj Anglija šla tesneje z Ameriko, da se bo vključila v evropski obrambni sistem vključivši Zapadno Nemčijo. V tem pogledu sedanja politika konservativne vlade ni daleč od politične linije bivše delavske vlade. V Strass-

bourgu je Eden dovolj jasno dejal svoj „ne“, ko se je šlo za angleško priključitev k Vseevropski zvezi. Tako je strassbourški „evropski parlament“ za enkrat ostal samo ustanova, kjer se vrše zborovanja z dolgiimi debatami in brez pričakovanih uspehov.

Koreja itd ...

Časopisi so že pisali o doseženem sporazumu o premirju. Potem pa se je pokazalo, da je ostalo pravzaprav pri starem. Komunisti so predlagali ustavitve sovražnosti, ker se je bilo medtem že splošno tudi med četami na obeh straneh razvedlo, da so se v Panmundžonu zedinili na demarkacijsko črto. Veselje je bilo pregodnjo, ker je že naslednjega dne poveljstvo UNO javilo, da ustavitve sovražnosti tako dolgo ne more biti, dokler ni dosežen sporazum v vseh točkah, ki se tičejo splošnega in dokončnega premirja. Tudi ta izjava je le bolj načelnega značaja, saj razen bojev v zraku res ni bilo hujših spopadov na fronti.

Ko se je Mossadeq vrnil v Perzijo, je hotel izvesti nove volitve. Opozicija proti njegovi nameri je pa tako huda, da ni gotovo, če do teh volitev pride. Nesrečno petrolejsko vprašanje meče svoje sence in jih bo še dolgo metalo.

Ob Suezu ni posebno novega. Lokalne vojaške oblasti obeh strank so se sporazumele o ukrepih o preprečevanju sovražnosti. V Kairu pa še trajajo demonstracije proti Angležem, medtem ko ti dovažajo vojaška ojačenja v področje Sueskega prekopu.

Mnogo pozornosti je povzročila aretacija

generalnega tajnika KP Češkoslovaške. Rudolf Slansky je do zadnjega veljal kot najmočnejši in najzanesljivejši steber kominforma v ČSR. Njegov padec spravljajo v zvezo z neuspehom češke industrijske proizvodnje, radi česar naj bi izostali izvozi v Sovjetsko zvezo. V procesu, katerega pripravljajo, bo Slansky obtožen „sabotiranja“, agentstva v korist zapadnih imperialistov itd.”.

... in pri nas v Avstriji

Minili so dnevi borbe za glasove. Slovenci smo lahko ponosni, da smo izšli iz volitev v Kmetijsko zbornico okrepljeni. Nemške stranke v deželi pa, ki so po vrsti druga na račun druge pričakovale večjega uspeha zase, si sedaj lomijo glave, kako je bilo to mogoče. Pod tem vidikom je mogoče tudi razumljiv članek v dnevniku „Volkszeitung“ z dne 28. 11. 1951, ki ga je napisal dr. Karisch. Tam pripovedujejo bralcem, da OeVP ni klerikalna, da tudi ni liberalna, marveč da je stranka sredine, ki se je odpovedala političnemu klerikalizmu. V merodajnih krogih so domnevali, da je ta članek pomenil povabilo liberalnim krogom, ki so deloma v SPOe in VDU, k sodelovanju. Socialistična „Neue Zeit“ je na to tudi odgovorila in stavila vprašanje, če se je dr. Karisch s tem odpovedal svoji „katoški“ liniji, ki jo je ponekod tako rad zastopal.

Na zasedanju dunajske OeVP je prošli teden državni sekretar Graf k odnosom do SPOe izjavil, da je treba koalicijske odnose do te stranke enkrat kritično pregledati.

Pisma iz Brazilije

Rio, koncem oktobra 1951

Mislím, da sem vam že nekajkrat povedal, da je naš glavni problem promet. Manjka nam cest in železnic in ladij, da bi vse blago lahko spravili iz krajev, kjer ga ni treba, tja, kjer ga rabimo. Tako je tudi z lesom. Za 1 kub. meter lesa plačamo za prevoz iz severa države Parana v Sao Paulo, približno 800 km daleč, 450 CRS s kamijonom, 150 CRS v vlakom in 110 CRS z barko po reki Parana navzdol in po morju nazaj v Santos. To so seveda visoke številke in ni čuda, če stane gradbeni les potem nad 1000 CRS za meter v Sao Paulo. Če pa gozd požgemo kar tam, koder zraste, je pa res problem transporta na mah rešen in še drv, s katerimi kurimo vlake, kadar kavo lahko prodamo, in bencin lahko prihranimo.

Na severu od Sao Paula leži neizmerno še neraziskano ozemlje države Mato Grosso — Globoki gozd po naše. Na kultiviranem delu je seveda zemlja kaj rodovitna in ljubi Bog nam je dal tako obilno žetev fižola in riža, da bi pol Kitajske lahko z njo nasitili. Pa smo spet tam, ko ne vemo, kako riž spraviti iz dežele do Kitajcev. Zaenkrat smo ga nasuli v žaklje, žaklje zložili v skladownice, nekaj v skladišča, nekaj v šole, nekaj v cerkve, menda so nekaj pri gospodu županu in guvernerju pod streho shranili in čakamo. Čakamo, da pride 100 lokomotiv, ki so jih gospodje sosedni guvernerji poklicali z juga in nekaj sto vagonov s severa. Če bo še potem kak vagon prazen, vam bom pa pisal, če naj vam pošljem kak žakelj fižola, ki ga vsi bolj obrabljate kot koline ob sv. Miklavžu.

Spet druga stvar, ki nas je silno pretresla, je petrolej v Perziji. Tako vsaj veste, da smo pravzaprav v središču svetovnih dogodkov. Tudi že veste, da je narod v Perziji mnenja, da lahko sam porabi dobičke od petroleja, ki se pretaka tam pod zemljo. Seveda pa ni tega mnenja spoštovana družba Anglo-Iranian Co., čeprav je sicer doma v Angliji že vse nacionalizirano. Ta ugledna družba je namreč objavila tudi v naših časopisih oglase, v katerih svari pred nakupom petroleja, razen od nje. Svari skoraj enako, kot čitate včasih tam, da je bilo temu ali onemu ukradeno tako in tako kolo in naj ga nihče nikdar ne kupi. Stvar za nas je seveda resna. Moramo se odločiti ali za petrolej, ki ga nujno rabimo ali za dobro ime pri Anglo-Iranian Companiji. Jaz za svoj del še doslej nisem nič pogledal, kakšne marke bencin rabim. Zaradi dobrega imena bom pa vnaprej seveda bolj previden ter od falotov ne bom več kupoval, ampak samo iz prvega vira, če se bo dalo. Pri viru je tudi cenejš.

Za vsak slučaj pa smo v naši deželi stvar vse boljše pripravili, kot je bilo v Perziji. Tam so najprej prodali petrolej, potem ga pa hočejo nazaj vzeti. Angleži pa pravijo, kot smo včasih otroci rekli, kar je dano, je v jamo zakopano. Mi smo pa tu najprej petrolej nacionalizirali in ustanovili veliko nacionalno družbo za ta posel ali negocio, kot pravimo.

Od ministrov do generalov smo vse spravili v družbo, narod pa lahko z deleži pomaga, pa ne več kot 5x30.000 Curcirov na osebo. Privandanci in drugi nadležneži nimajo pri stvari nič iskati. Tako smo v kratkem času zbrali lepo vsoto 300 milijonov Crs. Zdaj imamo denar, petroleja pa še ne. Kadar ga najdemo, vam bom pa spet pisal, če nam denar ne bo preje skopnel. No, da ne bom lagal, nekaj barigelj ga že natočimo vsak dan v Bahii, po mojem računu toliko v enem letu, kolikor ga v San Paulu zavozimo v enem tednu. Nacionalni smo pa vseeno, Angležem in drugim kramarjem s smrdljivcem pa fige kažemo.

O občinskih volitvah ni, da bi posebej pisal. Kadar me bodo izvolili za župana v San Paulu, se mi ne bo ravno slabo godilo. Mož ima denarja v blagajni, da mi kar megli pred očmi. Zato pa je tudi skoraj 20 mož različnih strank postavilo svoje liste. Toda kaj, ko je župan le eden. Zunaj na deželi smo šli v volivne koalicije vse križem, opozicija z vlado in narobe. Županu se vendar nihče rad ne zameri, zato je najboljše, če držimo skupaj. Se jaz našemu gospodu županu rad ustrezem, če ga včasih kje čevlji žuli, čeprav nisem čevljar. Zakaj ne bi revež človeku pomagal, župan pa potem revež, če se da.

Večkrat berem v vašem Tedniku, kako vam ni prav, če vas kdo ob vsaki priliki za Nemca zapiše. Jaz pa vam lahko razložim, da je to pravzaprav zelo naravno. Če tu kdo o meni govori, pravi „aquele Aleno“, onile Nemec tam. Nekaj časa sem popravljal, da pravzaprav nisem Nemec, dopovedoval odkod in kako. Pa pravi na koncu vsak, e, si pa vendarle blizu tam, je itak vseeno; kdo bi si toliko glavo trafil. Saj tudi za Nemce večina ne ve, kam bi jih dali, so pač nekje onkraj vode. Zdaj, ko smo tukaj, pa nas imenujejo brez ozira na narodnost tudi s skupnim, vendar neprijaznim imenom: bicho de agua (bišu dagua), žival, ki jo je voda prinesla. Mene je zaenkrat vrgla precej globoko na suho. O božiču, če Bog da srečo, pa grem spet malo na obisk v Sent Pavel, kjer je medtem spet nekaj novih Slovencev. Do tedaj pa vsem Korošcem lepe pozdrave. —

(Konec prihodnjic)

Vendar je takoj nato, ne da bi izpeljal misel do konca, zopet dejal: „Pač pa samo seveda za koalicijo in sodelovanje“. S tem je zarisal že temelje za bodoče zasedanje OeVP v januarju na Dunaju in se znašel na isti točki s socialistom Schärffom, ki se je na prošlem občnem zboru SPOe istotako izrazil za koalicijo.

Pod temi vidiki ima „borba“ med obema glavnima strankama nadalje le bolj značaj propagande, pa naj se gre za takozvani „VOEST-skandal“ ali za „Kraulandovo-afero“, od česar so tudi minuli teden strankini listi o notranji politiki jemali snov za pisanje.

Znižanje cen so pretekli teden še nadaljevali in tudi na Koroškem je pod predstvom deželnega glavarja zasedal poseben odbor, ki se bavi s tem vprašanjem. Vendar se tu kažejo na obzorju nove težave. Zaupniki v podjetjih, izvoljeni na takozvani „enotni“ listi, ki stoji pod komunističnim vplivom, napovedujejo nov boj za „boljšanje življenjskih prilik delavstva“. V prvi vrsti zahtevajo plačilo neke posebne enkratne doklade, da bi bili delavci s tem oškodovani za dvig cen, ki so v zadnjem času kljub „znižavanju cen“ le narasle. Tu nastaja za vlado res kočljivo vprašanje, ker je takimenovana „enotna lista“ res, kakor je izjavil tudi državni tajnik Graf, v mnogih podjetjih dosegla uspehe. K temu pa pride še to, da ob božiču pride v promet vedno več denarja kot normalno (n. pr. božične remuneracije) in s tem naraste splošna kupna moč potrošnikov. Vsekakor je tudi iz tega vidika dvomljivo, če se bodo tudi v ožgled temu cene še zniževale.

Praktikanti na sodiščih s svojo že prekinjeno stavko še vedno niso imeli uspeha. A vedno bolj se za njih zahteve zavzemajo razni drugi akademski poklici, ki pritiskajo na pravosodnega ministra. Ostro so v tej zvezi tudi napadli socialiste, ker je njihov poslanec Appel v parlamentu imenoval praktikante navadne vajence (Lehrlinge). Izjavam, ki so šle pred kratkim po časopisu, da bodo zapadne sile na novo formulirale svoje stališče glede državne pogodbe za Avstrijo, ljudstvo ne posveča posebne pozornosti. Saj nihče več ne verjame, da bi v doglednem času res prišlo do pozitivnega zaključka.

VOJNE SILE V SREDOZEMLJU

Velika Britanija ima zdaj, ko je priplula britanska „Home Fleet“ v Gibraltar na pomorske vaje, resnično močne pomorske sile v Sredozemlju. Vojne ladje sredozemskega brodovja so v pristaniščih Sueskega prekopa in vse ladje so primerno razporejene, da so za vsak primer pri roki. V Sueskem prekopu ni stalno nameščenih ladij, vendar so primerne sile v bližini pripravljene.

Britanska pomorska sila v Sredozemlju obsega trenutno tri letalonosilke, štiri križarke in 48 rušilcev. Poleg tega so tudi še eskadre fregat, določeno število podmornic in več manjših ladij, kot polaganci min, iskalci min in izkrcevalne ladje.

AMERIŠKE IZGUBE NA KOREJI

Ameriško obrambno ministrstvo objavlja, da so ameriške izgube na Koreji od začetka sovražnosti do sedaj prekoračile sto tisoč mož.

Skupne ameriške izgube so dosegle številko 100.176, od katerih je padlo 15.152 mož, ranjenih je bilo 72.404 in pogrešanih 12.620. Skupno število mrtvih je 16.972.

Časopisje poroča o manjših bojih. Sile ZN so zavzele nek hrib na področju Čorvona ter odbile dva komunistična napada, čete korejske republike pa so obdržale na področju Komsonga nedavno zavzete položaje, kljub vsem komunističnim protinapadom. — Komunistične čete so osvojile neki manjši otok ob izlivu reke Jalu.

NEVAREN ZNAK

Državni podtajnik v notranjem ministstvu, Graf, je govoril v Celovcu na zborovanju mestne OeVP in je med drugim dejal: „Izidi volitev obratnih zaupnikov v zadnjem času ne morejo nikogar zadovoljiti. Kako je mogoče, da so pri teh volitvah ostali kot zmagovalci komunisti? To, kar sedaj doživljamo, je zelo resna kriza demokracije, to vse so zelo nevarni znaki.“

KDO BO PREDSEDNIK?

Na zborovanju Koroške kmečke zveze (Kärntner Bauernbund) v Celovcu, dne 3. decembra, so zborovalci na predlog namestnika deželnega glavarja Ferlitscha sklenili, da naj kandidira za predsednika Kmetijske zbornice kot kandidat Bauernbunda dosednji predsednik, Hermann Gruber.

Dr. Valentin Inzko:

NA DVOJEZIČNI ŠOLI V ŠT. JANŽU

Po prvem trimesestru, kateri konča letos na Koroškem 7. decembra, bodo začeli učiteljski 5. letnika svojo prakso na raznih ljudskih šolah naše dežele. Do božiča naj bi spoznali s samostojnim poučevanjem vse težave pouka, s katerimi se mora učitelj dnevno boriti. V njihovo delo bodo kandidate vpeljale starejše, izkušene moči. Ker bo nekaj učiteljskih poslanih tudi na dvojezične šole, je bilo potrebno, da prisostvujejo naši učiteljski dvojezičnemu pouku še prej, predno začnejo s samostojnim delom.

Kot dvojezično šolo smo si izbrali Št. Janž v Rožu. O tej šoli je namreč znano, kako resno in vestno tam izvajajo predpise dvojezičnega pouka. Učiteljski naj bi videli, kako bodo mogli na učiteljsko pridobljeno znanje iz slovenščine lahko posredovati mladini v južnem delu Koroške.

Krasno jesensko vreme je bilo, ko smo zapustili Celovec ter se peljali s posebnim avtobusom do Humperškega gradu. Na enem izmed ovinkov ceste, katera pelje v Rož, smo se ustavili se seznanili z gorami pred nami ter vasicami, katere so nanizane ob železniški progi, ki pelje proti Področici. Kot srebrni pas se je vila Drava proti vzhodu. Še enkrat so se ozrle naše oči na Gure z Bilčovsom, Velinjo vasjo in Šmarjeto, na romarsko cerkvico Macen, na Borovlje s puškarsko industrijo ter končno na Št. Janž, kjer se bo naša skupina, dijaki in dijakinja 4. in 5. letnika, za en dopoldan ustavila.

Ko smo sedeli zopet v avtu ter se bližali vedno bolj in bolj dravskemu mostu, smo ob krasnem sončnem vremenu priznali: „To je dan, ki ga je Bog naredil!“

Vesel, nasmejan obraz g. nadučitelja Jožefa Jucha, ki nas je sprejel pred šentjansko šolo, je bil zagotovilo, da so naši bodoči učitelji in učiteljice dobrodošle. S hospitiranjem smo začeli v 1. razredu, v katerem nam je obdelala gospa Geiger Hilda nemško in slovensko snov „Domače živali“. V 2. razredu, ki obsega več oddelkov, poučuje gospod nadučitelj sam. Za 4. šolsko stopnjo je obdeloval v nazornem delavnem pouku Ziljsko dolino kot domoznansko snov. Lepo je pripeljal učence iz Št. Janža v Zgornji Rož ter pustil, da so učenci ponovili zgodovinske zanimivosti o Bistrici ter vedeli razložiti pomen besede Sveče. Poznali so Einspielerja, kot soustanovitelja Družbe sv. Mohorja ter niso pozabili v Št. Jakobu na Miklovo Zalo in druge zanimivosti. Preko Rožeka so potovali potem učenci s svojim učiteljem do vasi Mlinare. Lahko so sledili novi snovi: Ziljska dolina, katero je sedaj učitelj obdelal z učenci. Saj je bil natančen in pregleden zemljevid narisana na tabli; na zemljevidu so bila razvidna slovenska imena vasi Zilj-

ske doline. Če še omenimo, da je znal gospod nadučitelj vplesti v pouk tudi kulturno udejstvovanje Ziljanov, mislim, da bo vsak bralec tega članka čutil, kako vzorno pripravljena in posredovana je bila snov. Učenci so pri pouku radi sodelovali in videli si posebno pri ponovitvi slovenske slovnice ter pesmic in sestavkov iz zgodovine, kako radi se izražajo šenjanški otroci v svojem materinem jeziku. To je potrdila še prav posebno slovenska pesem.

Brezmadežno spočetje

(za praznik 8. decembra 1951)

Nebeški vrt je razcveten,
cvetice venčajo oltarje;
najsłaje ena le duhti,
obsevajo jo večne zarje.

Ta cvetka je Brezmadežna,
prepevajo ji rajski zbori;
pred soncem je na nebu vzšla,
Kraljica na sionski gori.

Nebo Te gleda in strmi,
spočeta si brez grešne sence,
podnožje luna Ti srebri
in noč Ti vije zvezdne vence.

Tvoj kras, brezmadežna Gospa,
obrača nam pogled v višavo;
od nekdanj napovedana
stopila kači si na glavo.

Brezmadežna, pred Tvoj oltar
človeštvo danes se zateka. —
Temni se dan, buči vihar,
valove žene kalna reka.

O, bodi nam lepote vzor,
deviška Mati, Najčistejša;
pripelji nas na rajski dvor,
kjer Ti kraljuješ, Najsvetejša!

Limbarski

Po zaključku so imeli naši učiteljski in učiteljske možnosta staviti gospodu nadučitelju strokovna vprašanja, ki se tičejo pouka na dvojezičnih šolah. V tem razgovoru in navodilih je gospod Juch poudaril, da je dvojezična šola najboljša rešitev za južni del Koroške. Še prav posebno je omenil nadarjenost otrok v Zilji, Rožu in Podjunu ter z veseljem pripomnil, da se otroci z nemškim materinim jezikom radi in brez večjih težav učijo slovensko, če starši ne nasprotujejo doma učiteljevi vzgoji. Gospod nadučitelj je poudaril, da so nemški učenci naravnost med prvaki v slovenščini. Pouk v obeh deželnih jezikih zbližuje otroke obeh narodnosti.

Polni lepih vtisov so zapustili učiteljski šentjansko šolo po pogostitvi pri ljubznivi upraviteljevi gospe.

Iz Št. Janža smo se mimo Bistrice, Sveč in Podgorij peljali v Št. Jakob. Naš cilj so bile najprej Leše z Janežičevo rojstno hišo. Sedanj gospodar, g. Janko Janežič, nas je prav ljubezno sprejel, nam pokazal spominsko ploščo, ki je bila odkrita v spomin Antonu Janežiču in nam pripovedoval, kar se je ohranilo o njem še v ustnem izročilu.

Tudi veliko drugih pomembnih Janežičev smo si ogledali.

Zanimala nas je tudi domovina Miklove Zale. Serajnikov, Miklov in Tresoglavov dom so še zdaj priče preteklih dni. Ob cerkvi v Svatnah nam je ena izmed učiteljskih pripovedovala zgodbo Miklove Zale — te pristno slovenske povesti.

Iz Svaten smo šli prav v „mesto“ Št. Jakob in še dalje, k največji in najzanimivejši hiši, to je samostan č. šolskih sester. Zavod je namenjen predvsem vzgoji ženske mladine. Dekleta se učijo kuhati, šivati in vsega, kar mora znati gospodinja. Pa tudi karitas — otroški vrtec je našel gostoljubno

streho. Skrbna sestra vrtnarica budno pazi nanje, jih uči in zabava. Malčki so nam pokazali, kaj že znajo in njih risarski umetnosti smo se prav čudili.

V zavod nas je spremlj preč. g. katehet Česenj in nam povedal na zanimiv način razne podrobnosti. Dekleta so nam tudi lepo zapela in nam po zaslugi prednice samostana, č. s. Ervine, pripravila dobro malico. Žal je bil čas kratek in smo se morali odpraviti spet v Celovec. Z avtom smo v lepi noči kar naenkrat zdrseli ob prepevanju narodnih pesmi mimo Rožeka, Vrbe in čudovito lepega jezera v Celovcu. Z novim veseljem smo šli drugi dan na delo.

Da stroški sedaj tako drage vožnje niso bili preveliki, se moramo zahvaliti ravnatelju učiteljskega, dr. Seiwaldtu, ter podpor-nemu društvu zveze staršev na našem zavodu.

VABILO

Slovensko prosvetno društvo „Kočna“ v Svečah vabi vse otroke in starše na prihod sv. Miklavža, ki bo v nedeljo, dne 9. decembra, ob dveh popoldan pri Adamu.

Miklavž v St. Rupertu

V nedeljo, dne 9. decembra, priredijo ob 2. uri popoldne gojenke kmetijsko-gospodinskega tečaja pri šolskih sestrah v St. Rupertu pri Velikovcu s sodelovanjem parkljev iz „Pekla“ v telovadnici „Narodne šole“ opereto „MIKLAVŽ PRIHAJA!“

Pridite, doživeli boste nebesa in pekel ter pravični prihod sv. Miklavža. Lepa rajanja in večno lepe melodije angelcev v nebesih Vas bodo popeljale v blaženi raj. Lucifer in njegova peklenska sodrga pa Vas bodo z zapeljivo pesmijo, plesom in novimi zapovedmi vabili v svoje rdeče kraljestvo. Ob koncu operete pa bo prišel sam sv. Miklavž v spremstvu angelov in parkljev. Pridne — male in velike — bo on sam obdaroval, porednim pa bo Lucifer s šibo plačeval.

Darila z imeni obdarovancev se sprejemajo med tednom in pred predstavo.

Večer v pragozdu

Večerno sonce se poslavlja,
ugaša mu poslednji žar;
v pragozdu ave ne pozvanja,
ko z dela vrača se drvar.

Sekire glas se več ne čuje,
nikjer vmes žaga ne hrešči;
v kanadskih šumah mir kraljuje,
ki žulje in pa znoj hladi.

Šušljajo gozdni velikani
si bajke o minulih dneh,
ciprese plaho šepetajo,
češ jutri bomo že na tleh.

Iz dupla kriknila je sova
kot mila Jera v nočni mrak,
zadrta se je na medveda,
meneča, da je gozdni spak.

Večerja davno je končana,
a spati nam se še ne dá;
zbudila se je naša pesem,
kot olje teče iz srca.

„Jaz pa pojdem na Gorenjsko,“
doni živahno v temni gozd;
očarana je vitka jelka,
budi iz sanj se pevec drozd.

Še hrast stoletni prisluskuje
in bukev vleče na uho;
zgovorno breza pojasnjuje,
da „Janezi“ tako pojo.

Gorenjci, Triglava sinovi,
sosedje Kamniških planin, —
sprejmite gore in bregovi,
pozdrave naše in spomin!

Ant. Škerbinc

Spisal: J. SIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC
43. nadaljevanje

Cerkovnik in grobar sta nosila ven odvišno pohištvo, da bi v izbi bilo ob pogrebu dovolj prostora za duhovnike in pevce, treščiki mizar in voditelj pogrebov pa je vzel s preklo Holoubku mero za rakev, Hanzek pa je zapregel na dvorišču konje v koleselj.

„Tako, gospodična, le zanesite se v vsem name, v mestu bom izbral krasno črno rakev iz upognjenega lesa, še blazinica za glavo bo v njej. Stopil bom v tiskarno in naročil dve sto spominskih podobice. Gospod upravitelj je že sestavil lepo, ganljivo besedilo. Pripeljal bom sveče, večje za duhovnike, za ostale pa osmerke, ničesar ne bom pozabil, le blagovolite se odločiti, ali naj pokopljemo prečastitega gospoda tu, ali pa morda želite, da bi ga prepeljali domov, v njegov rojstni kraj. V tem primeru bi se moral takoj podvzati na glavvarstvo po dovoljenju za prevoz mrliča, poskrbeti dvojno rakev, eno kovinsko, drugo leseno — čas hiti — dalje ni mogoče odlašati. Jok nič več ne pomaga, solze mrtvega ne obude, tarnanje ga ne vzdigne, treba je delati.“

Za mizarjem je prikrevsal v kuhinjo tudi grobar. Tudi njemu se je zdelo primer-no, da se oglasi: „Gospod mojster ima prav, gospodična, povedati morate, kaj in kako bo. Na koga drugega pa naj se obr-nemo? Če bo prečastiti tu pokopan, bi mo-

ral začeti kopati jamo, najbrž bi si zaslužil celo grobnico, lepo zidano in obokano kakor izbo, delati je treba z zidarji, voziti pesek in opeko, taka reč se ne strese kar iz rokava.“

„Glavno je, da bi vedeli, kdaj in ob kateri uri je pogreb —“ je pregovoril skoraj z zapovedujočim glasom cerkovnik, ki je hitro začutil, da mora vzeti vajeti v roko, ko je Barica zgubila glavo. Ta je sedela v kotu kuhinje vsa strta, prestrašena in boječa kot pregnan pičček. Na vsa njuna vprašanja je ali molčala ali pa udarila v obupen jok ali pa odvrnila: „Jaz ne vem. — Storite, kakor hočete.“ Gospa upraviteljeva je bila pri njej, jo tolažila in namesto nje vsem dopovedovala: „Počakajte še. Zgodaj jutraj smo brzojavili, nekdo bo prav gotovo prišel, morda oče ali brat, in vse se bo uredilo.“

„Počakajte, počakajte, vedno le počakajte —“ je kriknil z rokami cerkovnik, ki se je čutil kot domač. „Gospod upravitelj pa ne čaka, v šoli že vadi otroke žalostinke, gasilci snažijo čelade, občina je že nabavila venec, priprave so v najboljšem teku, le glavni osebi — midva z grobarjem tule prav nič ne veva in čakava. Tako ne gre dalje. Moja hči mora obleteti sosednje župnike in jih povabiti — po pošti bi prišlo Bog ve kdaj — čuvaj naj do večera raznese oznanila, ki jih bo dal gospod mojster tule natisniti, da bo vse o pravem času opravljeno, kot je treba in se spodobi. Pod menoj so tu umrli že trije župniki, zato vem, kako taka stvar gre. Zgodi se kaka napaka in gospod dekan bo takoj dejal: „Cerkovnik, kaj pa je to? Name, samo name bo potem padla krivda,“ se je starec

vedno bolj razvnel.

V tem je boječ potrkal na vrata. „Naprej,“ je pretrgal svoj govor cerkovnik v največjem zagonu.

Vrata so se odprla in v kuhinjo je plašno stopil mlad duhovnik s torbo v roki. Vsi so utihnili in se presenečeno vanj zagledali. Rdeč od zadrege se je za hip prestopil, pa vendar se je obvladal in se predstavil. „Pošilja me velečastiti gospod dekan, sem njegov kaplan in moram tu ostati do pogreba, dokler ne bo ordinariat imenoval župnega upravitelja.“

„E, sapra... ta se je pa požuril,“ je čemerno zagodrnjal cerkovnik, dobro vedoč, da je njegov ugled dobil smrtno rano.

„Izraziti moram v imenu velečastitega gospoda dekana sožalje gospodični sestri,“ in duhovnikov pogled je zaplaval po kuhinji in se takoj ustavil na skrušeni Barici. „Dobiti moram knjigo z intencijami od gospoda župnika, ključke od pisarne, poiskati cerkveni in župni inventar, torej bi prosil.“

„Zato je še dovolj časa, častiti,“ je spoznal za prilično cerkovnik, da poseže vmes, „najprej sedite in se odpočijte, saj ste se nahodili, tak kos poti! Tule je gospa upraviteljeva, ki bo nadomestila gospodično, kajti nihče izmed nas še ni nič jedel, glejte, štedilnik je mrzel, jajca na maslu pa bodo pripravljena kot bi trenil. Po pivo bom pa sam skočil. Jesti je treba, da tudi mi vsi ne pomrjemo, potem se bomo pa pogovorili.“ In takoj je skrbno začel iskati vrče za pivo.

Barica je vse to videla in slišala. Gledala je služkinjo, kako je v peči netila ogenj, gledala gospo upraviteljevo, kako tare

jajca ob robu velike kozice, išče maslo, kruh, pregrinja mizo — tako ravnodušno je gledala kot bi sedela v tuji hiši. In potem ko so vsi sedeli za mizo v kuhinji, jedli in pili — ni njene duše nič premaknilo. K tlom je pritisnila gora bolesti in zato je vse topo prenašala in želela samo: „Uteči, unreti, oditi za bratom,“ in spet in spet je krčevito zajokala.

Ni še bilo poldan, ko je odropotal voz z mizarjem v mesto in je cerkovnik važno in počasi stopal po stopnicah v stolp zvonit poldan in prvič k jami rajnega župnika. Pri kosilu so se dogovorili, da bo pogreb pojutrišnjem jutraj ob desetih, postavila se bo grobnica in se pripravi vse potrebno za pogreb. Če pa bodo sorodniki želeli prevoz, morajo to sami poskrbeti, spreved bo pa šel iz cerkve namesto na pokopališče na kolodvor, s čimer red ne bo spremenjen. Vsem se je ugodilo in razjasnilo in skoraj veselo so se razšli po svojih opravkih.

Kaplan pa je na dekanov migljaj brskal med Holoubkovimi papirji, bral njegova zasebna pisma, opazke, pregledoval račune in marljivo iskal oporoko. Grobar pa je odnesel kalit motiko v kovačnico, medtem pa zavil v prodajalno na šilce brinovca.

Komaj je cerkovnik odzvonil mrliču, je poiskal vijoličasti ornat in šlo za rakev. Prebiral je roketne in birete in izbral najbolj obnošene za rajnega župnika. „Za grob je dovolj dober,“ je zadovoljno zamrmral in gledal proti svetlobi kakor pajčevino tenko, močno izprano duhovniško srajco z ozkim, razcefranim robom čipk in na oglih oguljeno in preležano vijoličasto stolo. (Nadaljevanje na 4. strani)

Marija išče prenočišča

V naših krajih, zlasti v Podjuni, je v adventnem času v navadi lepa priprava za božične praznike, ko Mariji iščejo prenočišča. To pobožnost napravijo povsod precej lepo in pobožno.

Ker se za pesmi pri tej lepi navadi več kje zanimajo, objavljamo pesmi, ki jih pri tej pobožnosti pojejo.

Najprej molijo eno ali dve desetici rožnega venca. Potem zapojejo pesem (po melodiji „Marija je rodila nam ...“):

Marija se je dvignila
na dolgo pot v Betlehem,
Zveličar vseh ljudi:
tam mora biti rojen le

Na potu jo zaloti noč
ne ve, ne kod, ne kam bi šla,
zato pa prosi nas ljudi:
iščimo ji prostor vsi.

Član družine se poslovi od Marije: Marija se poslavlja od naše družine. Hvala Ti, Devica, za vse milosti, ki smo jih bili deležni sinoči in danes. Brani nas vedno, o Devica, bodi nam vselej zvesta pomočnica. Stoj nam ob strani vse dni našega življenja, posebno pa ob naši smrtni uri. Amen.

Nato zapojejo pesem (po napevu „Je angel Gospodov ...“):

Marijo smo vzeli, jo nesemo veseli,
častili jo bomo ta prvi večer
(drugi, tretji itd ...)

Češčena si, Marija ...

Je zgodnja Danica, je čista Devica,
vsi angelski zbori ji slavo pojo,

Češčena si, Marija ...

Svet Jožef popot'val je skupaj z Marijo,
o prosi, svet' Jožef, v nebesih za nas.
Češčena si, Marija ...

Procesijsa se razvije z lučicami, med potjo se moli rožni venec do hiše. Ko pridejo do hiše, potrkajo, od znotraj začnejo peti (melodijo po stari slov. pesmi dobite pri uredništvu „Nedelje“):

(znotraj): Kdo pozno trka še?

(zunaj): Oh, dvoje revno srčce.

Ali sprejmeš, draga hiša,
revno Mater Jezusa.

(znotraj): Oh, prav radi sprejmemo

to brezmadežno gospo
in jo prosimo prirčno,

da bi v raj sprejela nas.

(zunaj): Zato bod' te brez skrbi,

če zvesti boste ji vse dni.

Mati prosi in želi

vse duše k Jezusu vodit.

Ko je Marija postavljena na „prestol“, poje vsa množica (po napevu „Saj lepše rožce nima svet ...“):

Nocoj je ena sveta noč,

Marija hodi mimo koč,

kdor ni doma, naj gre domov,

Marija nese blagoslov.

Kristjan, ostani le doma,
pripravi Materi prostor,
da mogla bo vstopiti tam,
kjer prestol je za njo.

V hišo gre Marija že,
ta hiša srečna je nad vse,
družina, le veseli se,
Marija z Vami je.

Nato se konča rožni venec, sledi morebitni nagovor in za zaključek pojejo lavretanske litanije.

Potem zapojejo: Poslušajte vsi ljudje... ali pa sledečo pesem po istem napevu:

Slovenska pesem - izseljenčevo veselje

Na letošnjo Martinovo nedeljo so slovenski rudarji v Sev. Franciji, v Brouay-en-Artois, slavili 25-letnico obstoja pevskega zbora. Na proslavi je preprost rudar in požrtvovalen delavec pri slovenskem društvu povedal o zgodovini tega pevskega zbora tole:

Naš zbor je ustanovil prvi izseljenski duhovnik, g. Franc Gornik, na stanovanju družine Franc Divjak v jeseni leta 1926. Sam je oskrbel partiture in harmonij. Najprvo je bil zbor namenjen za cerkveno petje, pozneje tudi za narodne pesmi. Za pevske vaje je dala na razpolago sobo družina Potisek. Učil je petje on sam in tudi pesmi razpisoval sam. Vaje so bile po dvakrat na teden in še v nedeljo popoldne. Prvi nastop je bil v cerkvi na božični dan 1926. Pevcev je bilo 21.

Po odhodu g. Gornika je prevzel petje g. mons. Valentin Zupančič, od 1927. do 1931. Vodil in učil je dvakrat na teden nepretrgoma skozi 4 leta. Oskrbel je pesmarice cerkvenih in narodnih pesmi. Prepisoval je pesmi sploščetka sam, pozneje pa tudi pevci. Največ je prepisal Jernej Kacin, ki je vodil petje v cerkvi. Zunaj pa je zbor nastopil pod vodstvom msgr. Zupančiča štirikrat.

Leta 1931 je prevzel zbor poklicni organist Ivan Zupančič in prevzel v oskrbo prepisovanje pesmi na razmnoževalen način.

Slovo in pozdrav domovini

V Bremenu, pred odhodom ladje. Očak Triglav, ki zavistno zre preko gozdov in rodovitnih polj po naši ljubi domovini — pozdravljeni! Ponesi moj pozdrav sleherniku na uho. Pozdravljeni vsi sošolci in rojaki. Zemlja naša, ki trpiš z molkom na ustnicah, ljubim Te. Lepa si, kraljična, opasana z modrim pasom Save, bistra Soča Ti preprega lase, roke pa Ti krasita Drava in Mura ... Bled, kinč nebeški,

1. Poslušaj, krščanski rod (strupinski rod, šmihelski rod itd.),

Marija se poda na pot,
Mati išče prenočišče,
kdo jo bo sprejel nocoj.

2. Kdo imel bo srečo to,
da bo mogel sprejeti njo,
ta najsrečnejši na svetu,
v raju pa na vekomaj.

3. Oj, sirote, grešniki,
ki ne hodite za njo,
Mati prosi in Vas kliče,
pridite le k meni vsi.

4. Združi naj se cela vas
in Mariji poje čast,
da Marija bo spremila
enkrat nas v nebeški kras.

Poprej je bilo jako težavno, ko smo morali na roko pisati vse. Pod tem vodstvom se je zbor povzdignil, da je obvladal najtežje skladbe in pesmi. Vaje so bile vsako nedeljo brez izjeme in na vsak dan, če se ni delalo. Pevcev je bilo okrog 28.

Po njegovem odhodu v domovino leta 1934 je bil naprošen Franc Per, da prevzame pevovodstvo. Sam se je moral učiti harmonij. Istotako njegov namestnik Jožef Kolenc. Vaje so bile na njegovem domu ob nedeljah. Po smrti njegovega očeta pa v župnišču. Pod njegovim vodstvom je zbor obhajal 10- in 20-letnico. Obsežno delo ima pevovodja. Že pred vojno je pripravljaj in urejal skladbe za spremljavo z godbo. Po vojni je še težje, ker ni mogoče dobiti primernih pesmaric.

Koliko so žrtvovali pevovodje in pevci! In sadiji tega? Sadiji 25-letnih žrtev so sledeči: Razen stalnega petja v cerkvi pri naši slovenski službi božji je nastopil zbor 96-krat, in sicer 74-krat doma in 22-krat izven. Med temi je treba šteti 24 pevskih koncertov. Oba pevovodja sta učila poleg tega še mladino, ki je tudi večkrat nastopila. Ob priliki teh nastopov je zapel mešani zbor 134 pesmi in 4 venčke narodnih pesmi, moški zbor 33 pesmi, ženski zbor 40 pesmi; mladina je zapela 36 pesmi. Dodajmo še nad 150 cerkvenih pesmi, eno latinsko mašo in pogrebne. To so sadiji zborovega 25-letnega dela!

tisočkrat pozdravljen!

Holmci v tujini so pusti in prazni. Tvoji, mati domovina, so okrašeni s cerkvicami in kapelicami, Ti rišeš sinovom vesel obraz. Pesem na ustnicah in ponosni vriski se mogočno odbijajo ob stene Tvojih gora. Naj se tudi moj pozdrav razlega z višin gora in odmeva po vseh Tvojih dolinah in ravinah, domovina moja ...!

Nemo trpiš usodo Korotana in Trsta.

Po naravni lepoti niti Trst ne more tajiti svojega sinovstva. Odrevenim, ko se oziram na Trst in veličastna je noč nad tržaškim mestom, milijon lučic mrgoli in so Ti v razkošen okras v lasch. Pozdravljena, domovina, olepšana s Trstom, kjer počiva Tvoja glava na morskii gladini!

Pozdravljeni Vi, korški kmetje, katerih gost sem bil neštetokrat. Spomin na Vašo gostoljubnost me bo spremljal, koder bom hodil. Nikdar mi ne bodo izginili iz spomina prijazni in ljubeznivi obrazi kapelskih hribov. Spomin na skrbno Pristovnikovo Lenčko in na ostale Korčane potuje z menoj preko morja ...

Oh, Korška tesen, koliko lepih uric sem preživel v tujem objemu. Vedno si mi bila nova in vedno lepša. Kolikokrat so me raz tvojih peči pozdravili gamsi in orle, ki se je drzno vozil nad njimi. Nemirni Korški potok mi je pripovedoval svoje doživljanje in hitel svojo pot. Pozdravljen in še enkrat pozdravljen!

Domovina moja, veš, da je poštenje nujni pridevek vere, da smo vero dobili po starših, ljubezen do resnice in poštenje, pa smo si pridobili sami. To dvoje spoštujte in cenite v resnici, ne v besedi in to dvoje, naj bo dano meni, da nepokvarjeno prinesem nazaj domov.

J. Maček

PROŠNJA ŽUPNIM URADOM

Uredništvo „Našega tednika“ potrebuje zaradi sestave statističnih preglednic podatke o zvonovih po naših cerkvah. Zato naprošamo župne urade, naj bi nam blagovolili poslati sledeče podatke: Število in teža zvonov, njih eventualno ime in napisi na njih ter starost; material, iz katerega so zvonovi (jeklo, bron, dodatki kositra itd.); starost zvonov in naziv podjetja (zvoznarne), ki je zvonove vilo; morebitni drugi podatki.

Uredništvo „Našega tednika“ se za zaprosene podatke že v naprej najlepše zahvaljuje.

PECA

Mogočno se dvigaš, draga mi Peca
in gledaš okoli, kje tvoja je deca.

Velika je skrb, ki nosiš jo ti
za narod slovenski, ki znova trpi.

Oziraš na južno se, severno stran,
na vzhodno, zahodno, oj lepo poljan,
kjer teče slovenska, zvesta ti kri
po žilah rojakov leta že dni!

Na vrhu, kjer kamen pri kamnu leži,
zdaj znamenje žrtve kvišku strmi.
Drži se njega, je Pece povelje,
ker križ le samo v mir nas popelje!

Poslušaj, Slovenec moj, Peco zvesto,
nikoli od križa ne vračaj oko!
Izpolni, kar Peca ti danes veli,
na željo Matjaža, ki dolgo že spi!

F. B.

Končno je vrgel kose cerkvenega oblačila čez roko in se počasi gugal proti župnišču. „Nekdo mi mora pomoči, sam takega telesa ne vzdignem in ne oblečem v roket,“ ga je skrbelo po poti, ko je zdajci zagledal grobarja prihajati iz kovačnice. Počakal je nanj in mu že od daleč klical: „Tak, stopi no, človek božji, stopi, ko vidiš, da tebe čakam.“

„I, kaj pa imate dobrega zame?“ je grobar stopil v korak z njim.

„Kod si pa hodil?“ ga je strogo vprašal cerkovnik.

„Saj vidite, iz kovačnice grem,“ mu je grobar kazal čvrsto v ognju kaljeno motiko.

„Od kdaj pa prodaja kovač žganje,“ je pljunil cerkovnik in vohal duh po opojni pijači.

„No, nabrusil sem kopačo in sebe — pa to je nič, povejte, kaj hočete?“

„Pomogel mi boš župnika spraviti v krsto, vsak čas jo bodo pripeljali iz mesta.“

„Morda bi vam pomogel Hanzek ali gospodična — veste — zjutraj bodo pridrli zidarji in skopati grobnico ni šala.“

„Norec, župnik ima pod talarjem nove črne hlače, te bodo zate kot bi jih uilil nate.“

„Mislite?“

„In na nogah nove čevlje, brez njih bo tudi prišel na drugi svet. Čemu naj to v grobu gnije, kaj?“

„Potem vam pa rad pomorem, samo da kdo ne bi mislil ...“

„Kdo naj bi si mislil? Zdravnik ga je že pregledal, drug ga pa ne sme preiskovati. Talar bova lepo čez noge potegnili in jih zakrila z zelenjem — torej le pridi.“

Skozi okno pri kuhinji je gledala Barica. „Ta bo še zaradi tega znorela,“ je pokazal nanjo cerkovnik, „neumna ženska, v župnišču pa kradejo kot srake.“

„I, no, pohiteti morava, na postajo greda. Če pride stari, kar Bog ne daj, ta bi potem na mah napravil red.“

„Brez strahu. Zdaj župnik ni več živ. Zdaj se ne bo smel šopiriti. Vesel bo moral biti, če ga bomo trpeli. Povemo mu, vi nimate tu ničesar ukazovati, za to je gospod kaplan in ta sedaj ukazuje. To je vsakemu duhovniku po gođu in takoj se bo zadril na sorodnike, da pokaže svojo moč.“

Skupaj sta prišla v župnišče in krenila naravnost v sobo, v kateri je ležal na svoji mrtvaški postelji rajni, tako kakor ga je še ponoči po zdravnikovem odhodu sestra oblekla. Ležal je mirno, sklenjene roke je imel ovite z rožnim vencem, sive lase lepo počesane, obraz miren in rdeč, na ustah pa mu je kakor za živa tudi po smrti igral hudomušni nasmeh.

„Kakor živ,“ se je zastrmel cerkovnik na pragu ob tem pogledu, „smrt ga niti za las ni spremenila.“

„To je od tega, ker ni bil nič bolan, bo lezen ga ni izžela, ni imela časa.“

„Da, to bo vzrok,“ se je opogumil cerkovnik in razložil na klečalniku, ki je stal ob vnožju postelje, prineseno obleko.

„Zdaj že tretjega župnika oblačim za v grob,“ se je pobahal proti grobarju, „mislim, da tega ne preživim, pa glej — vendar mi je Bog dal to milost — tak primi ga za rame, privzdigni, jaz mu pa nadenem roket, ako drugače ne bova mogla obleči rokavov, jih zadaj razparava.“

„Bog moj, tri duhovnike zagrebsti, to je

nekaj! Toda lepo ste si opomogli, le ne tajite, za vsakim ste se kakor operili, ob-rasli.“

„Saj sem tudi nekaj zaslužil. Kdo jih je pa oblačil za mašo? Kdo zvonil k sv. opravi, prižigal in ugaševal sveče? Kdo odpiral in zapiral cerkev? Kaj? E, sapra — pozor, hitro ga položi nazaj,“ je naglo prenehal cerkovnik in spet odložil roket, ki ga je pravkar hotel potegniti na rajnega. Kakor hitro je grobar privzdignil Holoubkovo glavo, se mu je ulila iz nosu kri; gošta, črna mu je kapljala na talar ...

„E, to nič ne pomeni, to se pri mrliču često pripeti, včasih mu pride iz ust krvava pena,“ je strokovnjaško razlagal grobar, „prinesel bom kos vate, zamašiva mu nos in krvavenje bo čez čas samo prenehalo.“

Zdajci se je po vsem župnišču iz prtiličja sem razlegel presunljiv krik, tako da sta grobar in cerkovnik nehote skočila k oknu. Zagledala sta Barico, kako je prihitela iz župnišča in se vrgla okrog vratu staremu očetu, oprtemu ob palico.

„Oče je že tu — no, mudilo se mu je,“ je spoznal cerkovnik starega Holoubka in brisal z roko roso okno, da bi bolje videl, jeli prišel sam, ali je z njim tudi mati.

„Očka, očka,“ je vpila Barica in se pritislila k starcu na srce kakor preplašena ptica.

„Kaj se je zgodilo? Barica, kaj se je vendar zgodilo? Kaj je Bog poslal na nas? Slišal sem že v vlaku — vse vem,“ se je razjokal tudi priletni oče in peljal Barico v župnišče ljudem izpred oči, da se ne bi pasli ob njuni bolečini.

„Kje ga imate? Kje leži?“

(Dalje prihodnjič)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob pol 9. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska služba božja je ob nedeljah in praznikih ob štirih popoldne.

V soboto, na praznik Brezmadežne, je sv. maša zvečer ob 6. uri.

Za tiskarno Družbe sv. Mohorja so darovala slovenska dekleta v Rimu po gospodu dr. Robiču 100 šilingov. Prav prisrčna zahvala!

VELIKOVEC

Dne 27. novembra je bilo precej hladno jutro in na dravskem mostu pod Velikovecem je bila ledena skorja. Ko je peljal poštini avtobus, v katerem so bili štirje potniki, preko mostu, mu je pripeljal nasproti tovorni avto, ki je vozil 8 ton klornih steklenic. Zaradi spolkosti je zadel avtobus v tovorni avto in potisnil tega skoraj preko mostu. Ves promet so morali preko mostu za toliko časa ustaviti, da je pripeljal avto žerjave, s katerimi se je posrečilo rešiti tovorni avto.

Hujše nesreče ni bilo, le v avtobusu so bili trije potniki lažje ranjeni.

KATARINA NAD ŠMIELOM

Najlepši kraj Podjune je Sv. Katarina. Od daleč že pozdravlja romarja in ga vabi na lepi griček. Iz Dješk gledajo dol na njo, do Celovca se blesti! Zato ni čuda, da si lahko videl na dan sv. Katarine romarje iz cele Podjune in še iz Celovca. K temu obilnemu obisku je pripomoglo nad vse lepo, krasno jesensko vreme. Tako lepega dne že dolgo nismo imeli kot je bil ta dan. Če bi ne bile ta dan volitve, bi bilo pa gotovo še več romarjev. Celo dopoldne je hribček kazal živahno vrvenje. Gori in doli so se pomikale gruče romarjev cel dopoldan. Marsikateri romar je bil tudi radoveden, kakšen je ta zvon, da ga tako dolgo imajo tam v cerkvi in še ni plačan. Pa na lastne oči smo se prepričali, da je res velikanski orjak. Krasen zvon, ki bo tudi lepo zapel čez ravan in plan. Vsem obilnim darovalcem se prav prisrčno zahvaljujemo za obilne darove. Pa še prosimo prijatelje in častilce svete Katarine, da se ga spomnijo in mu pomagajo v lino.

Cergoviška dekleta so lepo okinčala cerkev ter zvon. Božje službe so bile cel dopoldan. Prvo pridigo so imeli pred g. Alojzij Nemez iz Celovca, ki nam pišejo „Golobčka“ v Tedniku; otroci jih pa poznajo kot ugankarja v „Otroku božjem“. Vzor in ideal naj nam bo sveta Katarina radi njene čistosti in njenega apostolskega delovanja.

Domači g. župnik so vzeli nedeljski evangelij ter pokazali, kako so današnje nesreče samo predstopnja strašne svetovne katastrofe, ki bo na sodni dan in kako nas preroki nove zaveze kličejo k vrnitvi k Bogu kot nekoč Noe. Slovesno sveto mašo so imeli pred g. dekan in prošt Trabesinger iz Pliberka. Med mašo so nam zelo dramatično nakazali sodno razpravo in obsodbo svete Katarine. Videli smo njeno trpljenje in smrt ter jo vzljubili kot našo močno priprošnjico in zavetnico za sveto krščansko neustrašeno življenje.

Med vsemi službami božjimi so lepo prepevali šmihelski farni pevci. Njih petje je posebno med tujimi romarji vzbudilo veliko pozornost. Pevovodja in organist Miha Sadjak se je izkazal res kot mojstra, ki svoj zbor obvlada in ki ima srečo, da ima v njem tako silno nadarjene in sposobne pevce s posebno izbranimi glasovi. Upamo, da bo ta zbor ostal vedno na tej visoki stopnji. Ne samo šmihelčani in bližnja okolica naj uživa njihovo umetniško usposobljenost, ampak tudi ostali del naše Koroške naj bi bil deležen tega petja. Zato jih prosimo, da bi se večkrat oglasili v celovškem radiu, katerega bi s tem vsaj malo poživili in mu dali nekaj potrebne domačnosti.

BISTRICA PRI PLIBERKU

Volitve v Kmetijsko zbornico so pokazale, da je avtohtono prebivalstvo naše občine slovenskega porekla. Za izrazite Nemce je glasovalo samo 11 kmetov. Ostale številke pa povejo, da so volivci dvoličnost vladnih strank spoznali in so dali zaupanje domačim zastopnikom. Saj je dobila OeVP samo 35 glasov, SPOe (Arbeitsbauernbund) 48 glasov, Kmečka gospodarska zveza pa je

Pri nas na Koroškem

dobila absolutno večino s 106 glasovi in ima 4 mandate, OeVP in SPOe sta se morali zadovoljiti vsaka z enim mandatom.

GLOBASNICA

Delo na polju se je končalo. Sedaj se pa držimo le bolj doma, a ne v brezdelju. Vedno imamo dela dovolj tudi doma. Na kmetih tega nikoli ne zmanjka, kakor trdijo nekateri mestni ljudje, da jim je dolgčas. Dolgčas je navadno znak lenobe. Kdor ne mara delati, tudi dela ne dobi.

Pričeli smo s sezono predstav. Kot začetek so igrali naši igralci igre: Lovski tat. Igra je vsebinsko zelo bogata in napeta skozi in skozi. Igro so na željo ljudstva tudi ponovili. Igra je bila res lepo predstavljena. Tudi naš oder se je prikazal popolnoma v drugi obliki. Fantom, ki so to napravili, se prav lepo zahvaljujemo ter se jim priporočamo tudi v bodoče, da nam radi pomagajo.

Tako imenovana „vila“ ob cerkvi je oživila. Preselil se je vanjo upokojeni g. župnik Sekol, naš mnogozaslužni g. dušni pastir. Želimo mu, da bi se prav dobro počutil v novem domu in užival še mnogo let zasluženi pokoj.

V nedeljo smo imeli tudi volitve za cerkveni svet. Bolj ali manj je ostalo pri starem, ker ni bilo bogve kako velike agitacije in propagande. Mogoče zato, ker ne nese.

Okoli šole se še vedno sučejo delavci in delajo pri novem šolskem krilu. Poslopje je precej modernizirano. Vendar bodo prej ali slej le morali priznati, da so pri vsej modernizaciji marsikake napake.

Sladkor po novih cenah š. 8.70

BRUNNER

CELOVEC - KLAGENFURT

Dne 18. novembra smo imeli pri nas škofijanske igralce. Gostovali so z znano Finžgarjevo igro: Veriga. Ne da bi imenovali posamezne igralce, moramo priznati, da so prav lepo rešili svoje vloge. Mojrstrsko je rešil svojo vlogo oče. Želimo, da pridejo še večkrat k nam. Mi jim bomo radi vrnil obisk, kakor se to spodobi. Seveda šele takrat, ko bodo imeli vsaj tako prostora oder kakor je naš v Globasnici. Torej velja...

Kakor je že povsod znano smo bili precej časa brez župnika. Dne 23. t. m. je prišel med nas novi gospod župnik, pred g. France Posch, dosedanj župnik na Brdu pri Šmohorju. Želimo mu, da bi se pri nas dobro počutil in mu kličemo: Na mnoga leta.

PODKLOSTER

Prejšnjo nedeljo so nas tukajšnji takozvani „prijatelji svetovnega miru“ obdarovali z letaki. V njih pripovedujejo, da se potrjujejo vesti, da obstoja ameriško-jugoslovanska vojaška pogodba, v smislu katere bi v slučaju potrebe zasedla jugoslovanska vojska tudi dele Koroške. V zvezi s to pogodbo naj bi tudi zgradili Amerikanci v okolici Podklostra strelisce, municijska skladišča in strateško važne ceste. Seveda proti temu komunisti — katerim moramo tudi prepustiti odgovornost za resničnost ali neresničnost teh vesti — protestirajo.

RIED (ZG. AVSTRIJA)

Tukajšnjo malo skupino Slovencev je obiskal začetkom oktobra č. g. Burja iz Spittala ob Dravi, ter je na svojem potovanju, ki je obsegalo tudi druge skupine Slovencev po Solnograškem in Zg. Avstriji, skušal naše duhovno in materialno podpreti.

Bivši IRO hospital je 1. 8. tega leta prevzela avstrijska uprava. Razmere se bodo še bolj poslabšale prihodnje leto, ko bo IRO izgubila še zadnje ostanke svojega vpliva pri upravi taborišča.

Ne samo v Celovcu, tudi tu je neki ljubitelj ameriških pisem, ki jih nepoklican v svojo korist preiskuje. — Snega še nismo videli in vreme nam prizanaša. Drugače bi že pošteno zmrzovali, ker manjka premoga in drv. V lesene barake, kjer so bili preje tuberkulozni, so sedaj poslali Volksdeutscherje, ne da bi preje barake razkužili.

BLATO

Vsa leta po vojski sem smo se pritoževali proti krivici, ki nam jo je delala oblast z imenovanimi „Bauernführerji“ oz. poznejšimi „Gauobman-i“. Imenovali so nam za našega zastopnika trdega Nemca, po poklicu mizarja. Za drugi del občine pa so imenovali v hitlerjanskem času odpadlega Slovenca. Vsi naši protesti pri Okr. kmet. zbornici niso nič izdali, čeravno sta jih podpisali dve tretjini občanov. Čakati smo morali na 25. november.

Ta dan smo spregovorili z glasovnico v roki. To je izdalo. Od šest zastopnikov smo dobili štiri. Naš bo predsednik krajevnega kmečkega odbora in v naših rokah bo napredek našega gospodarstva. V občinskem zastopstvu smo postali enakopravni, borili se bomo nadalje za enakopravnost občine. Na nas bo sedaj odgovornost za gospodarski napredek kmetijstva. Zavedamo se tega. Sodelovali bomo z ustanovami Kmetijske zbornice in pravično razdeljevali podpore, ki jih bomo od tam dobili. Vedno pa bomo zahtevali enakopravnost z deželani severne Koroške.

Mandatarji Kmečke gospodarske zveze se volivcem zahvaljujejo za zaupanje. Zvestobo za zvestobo! Ne boste razočarani.

SELE

Če jeseni močno dežuje ali se vigredi sneg topi, nastopi na Husovem zemljišču voda in tvori malo jezero. Če zamrzne, je na njem lepo igrišče za „šajbanje“, kadar pa izredno dolgo stoji še poleti, nudi priliko za kopanje. Letos pa je to jezero zahtevalo smrtno žrtev.

VSE ZA MIKLAVŽA!

Pri CHIUDI & KASSIG

Celovec, Benediktinerplatz 7 (Marktplatz), kupite po globoko znižanih cenah vso posteljino, flanelaste in bele rjuhe, molino, kovrte, gradl za modroce, lepo flanelo in barhent. Govorimo slovensko.

Ob slovesnosti posvečanja novih zvonov je med drugim marsikdo stavil tudi vprašanje: komu bodo novi zvonovi prvemu zapeli v slovo ob pogrebu? Pa so se oglasili že 25. novembra in oznanili tragično smrt 65 letnega žagarja Valentina Kelih-a, pd. Škrjanca.

V petek, dne 23. novembra, je imel opravke pri občini in se je nato zasedel v Fallerjevi gostilni. Pozno zvečer se je napotil domov, pa je — nihče ne ve, kako se je zgodilo — v gosti temi zabredel v jezero, ki sega precej daleč proti gostilni in je utonil. Domači so ga pogrešali in v soboto povpraševali po njem, a brez uspeha. V nedeljo so fantje zagledali na vodi klobuk, klobuk pa je bil še na glavi utopljenca, ki je v vodi stal. Orožniki so ga potegnili na suho. Pogreba v torek so se mogle udeležiti tudi tri hčere, ki so prihitele iz Švice. Rajni je ravno prijavil predlog za starostno rento, pa mu ni bilo usojeno jo uživati.

LOČILO

V nedeljo, dne 26. novembra, smo imeli prisrčno slovesnost. Pajovceva hiša je dobila mlado gospodinjjo. Poroka je bila v Malošah, poročal je nevestin sorodnik č. gospod Ožgan. Po poroki so se svatje peljali na ženinov dom, kjer je bila prisrčna domača slovesnost.

Veseli nas, ker sta nevesta in ženin istega prepričanja. Saj je to najboljša zagotovilo, da bo v hiši ohranjen stari domači duh, kakor je bil v tej hiši že od nekdaj. Zato tudi „Naš tednik“ iskreno čestita ter želi mlademu paru obilo sreče, zadovoljstva in veselja za prav dolgo dobo!

VABILO

Farna mladina v St. Jakobu v Rožu vabi na miklavževanje, ki bo v sredo, dne 5. decembra, ob 3. uri popoldne za otroke in v soboto, dne 8. XII. ob 1/2 3. uri popoldne samo za odrasle. — Na sporedu je opereta „Miklavž prihaja“, nato pa bo obdarovanje.

IZSELJENCI, POZOR!

Vse bivše izseljence opozarjamo, da poteče z 31. decembrom 1951 rok za vlaganje zahtev po povračilnem zakonu. Vsi, ki še niste vložili zahtev za povračilo svojega, po nacistih zaplenjenega premoženja, napravite to nujno do konca tega leta.

Tako tudi opozarjamo, da se vsi izseljenci v svojem lastnem interesu prepričajo, če obsega zemljiška knjiga res vse parcele. Pri tem izrecno opozarjamo, da v mnogih primerih niso bile prepisane vse vločne številke in je treba povsod, kjer to ni bilo izvršeno, napraviti novo prošnjo za povrnitev na povračilno komisijo deželnega sodišča v Celovcu.

Hkrati ponovno opozarjamo, da naj vsi, ki še niso zaprosili za „Opferausweis“, to takoj storijo, ker rok za vlaganje prav tako poteče s koncem tega leta.

Zveza slovenskih izseljencev

HALO, RADIO CELOVEC!

Vsak dan slišimo v celovškem radiu besede: „Govori radio Celovec, ki pozdravlja vse svoje poslušalke in poslušalce.“ — V zvezi s temi oddajami v slovenščini so se zlasti zadnji teden oglasili v našem uredništvu številni poslušalci, ki so izrazili razne želje pa tudi kritiko teh oddaj. Prejeli smo tudi več dopisov.

Ker ti radio-poslušalci redno plačujejo radijske pristojbine, so pač tudi upravičeni zahtevati, naj bi bil program oddaj čim bolj prilagojen njihovim željam.

Danes hočemo omeniti k slovenskim oddajam v celovškem radiu le nekaj pripomb, ki smo jih povzeli iz pripovedovanj in pisem.

V tednu po 25. novembru so poslušalci nestrpno, dan za dnem, čakali pri svojih aparatih, kdaj jim bo radio sporočil izid volitev v Kmetijsko zbornico. Toda zastoj so čakali, četudi bi to pač silno in v prvi vrsti zanimalo vsekakor ogromno večino poslušalcev, katerim so slovenske oddaje namenjene. Šele iz „Našega tednika“ so nato v četrtek radio-poslušalci izvedeli izid volitev od nedelje. Izid volitev v Kmetijsko zbornico je gotovo tako važen mejnik na poti do enakopravnosti vseh prebivalcev na Koroškem, da nas toliko bolj čudi, od kod tako nerazumljivo postopanje.

Ker imajo radio-poslušalci ob zimskih dneh več časa, prosimo, naj bi nam sporočili svoje želje in pripombe z ozirom na slovenske oddaje v celovškem radiu. Ta sporočila, naj bi pripomogla do tega, da bi postale slovenske oddaje čim bolj take, kakor to odgovarja željam onega dela koroškega prebivalstva, katerim so te oddaje predvsem namenjene, to je pa koroško slovensko podeželsko prebivalstvo.

Naša posebna božična ponudba

Damski zimski plašči od š. 590.—
Damske suknene obleke od š. 270.—

MODNA HIŠA

Mimi Kranassee

CELOVEC - KLAGENFURT, Paradeisergasse

Krzneni plašči od š. 2.200.—
Bluze od š. 70.—

Radjuničani, pozor!

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Štebnu

ima na razpolago lepe slovenske knjige po zelo zmernih cenah.

Knjiga je najlepše in najcenejše darilo za praznike in novo leto.

Ali je starostno zavarovanje v kmetijstvu potrebno?

Ko sem te dni brskal po zaprašenih predalih, mi je slučajno prišel pod roko tudi članek „Starostno zavarovanje v kmetijstvu“, ki je bil priobčen v „Našem tedniku“ z dne 1. avgusta t. l.

Nemalo me je jezilo, da sem prezrl i prvi poziv glede zavarovanja i omenjeni odgovor, drugače bi že kaj reagiral nanj, ker se ne strinjam z izvajanjem dopisnika „Hribovski kmet iz okolice Pliberka“.

Smatram, da je starostno zavarovanje na kmetih potrebno, posebno še, dokler vlada razmere, ki jih je povzročila že prva svetovna vojna in katerih — kakor vse kaže — še ne bo tako kmalu konec.

Če bi se našemu kmečkemu človeku nepristransko in temeljito razložilo pomen in namen in kakšne koristi bi imel na stara leta od zavarovanja, bi bila velika večina kmečkih ljudi za uvedbo starostnega zavarovanja.

Ta nanje po starih zlatih časih je popolnoma odveč. Teh ne bo več, ker današnja generacija živi popolnoma drugačno življenje in stavlja vedno večje zahteve po udobnostih kakor pa generacija iz tistih „zlatih“ časov.

Omenimo naj zgolj modo navadnih lesenih in pletenih cokelj, ki jih je gospodar naredil za vso družino sam po večerih, volnene nogavice, ki so jih pletle ženske po večerih same, spodnje hlače, ki jih ženske niso nosile, frizura, ruta (fnetl) in „janče“ iz domačega platna, katerega so doma naredili, predpasnike in obleke iz kocna ali domačega rasa itd.

In danes? Upajmo, da si bodo kaj kmalu — v kolikor nehoti to že ne delajo — tudi naše Mojce in France začele mazati usta kot mestne, potem bo kaj težko ločiti mestne Eve od podeželskih.

Naši predniki so hodili na božja pota s skuhanim fižolom napolnjenimi žepi. Zgolj kako župco so si privoščili, če so ostali več dni doma; hodili so peš; iz žabnic na Sv. Višarje so nosili celo polena na ramah, dasi so bili trudni, saj so delali takrat od ranega jutra do pozno v noč, mlatili ponoči, saj niso imeli še mlatilnic in strojev.

In mi? Bog požegnaj vsem tistim, ki so si na poštene načine pridobili in zmorejo ves vpoštev prihajajoči in vladajoči luksuz od avtomobila, motorja, avtobusa, kočije, vlaka, bicikla, pa preko lepih čevljev, židanih — pardon — nylonastih nogavic, do sveže nakodrane frizure, pokrite z lepim klobučkom. Fižol nam ne diši, pač pa kaka kisla juha in pečenka, ki daje več kalorij, ki so potrebne za rajanje, kajti danes je tudi rajanje moderno, saj svarila, da bi se vsaj na božjih potih vzdržali rajanja, nič ne zaležejo.

Zdaj pa k zavarovanju kot takem. Renta ni nikaka miloščina, ampak pomeni vplačan in hranjen denar tekom let, ki se ga ne da ne ukrasti in ne razvrednotiti, kakor so to dela od izbruha vojne sem. Tudi taka zavarovalnica ne more napovedati konkurence. Danes živi velika množica ljudi od rente (pokojnina), razen kmeta, kateremu je pa tudi treba pomagati na stara leta. Pri malo dobri volji bi tudi kmet lahko vplačeval mesečno ali četrtno manjši znesek v zavarovalni fond, mesto da nekateri skrivajo denar v starih volnenih nogavicah ali po skrivnih kotih, kjer je denar izpostavljen mišim in podganam.

Danes mora seveda tudi kmet vzeti svinčnik v roke in znati računati, drugače bo običal. Časi visoke konjunktore na kmetih so seveda minili, dasi več ali manj napi peti svetovni položaj tem še botruje. Tistih par šilingov bo količjak podjeten kmet že spravil skupaj. Tisti, ki si bo pustil odpejljati kravo iz hleva za zavarovalnino, bo pa že zelo slab gospodar.

Omenjeni dopisnik nima prav, ko trdi, da kmet ne rabi podpore in da ni slučaj, da bi kmet padel v breme občini ali državi. Kdo pa ni potreben podpore, ko za delo ni več sposoben? Doma ga grdo gledajo, mora stradati, nima niti za fajfo tobaka na stara leta, potem ko je vse življenje garal in je izročen na milost in nemilost sinahe, hčere ali sina. Ti vsi, vključno z dobri vzgoji, kaj radi pozabijo na četrto božjo zapoved. Star človek je občutljiv in ga boli že malo-briznost svojih dni njega.

Nasledniki kaj radi pozabijo, da bodo

tudi oni enkrat stari, betežni, za delo ne-sposobni in postrežbe potrebni. Kaj pa, če oi tak star človek dobival rento (ali „miloščino“ — kot to trdi omenjeni dopisnik), s katero bi lahko odrajal v slučaju bolezni postrežnico, nasledniku zavarovalni prispevek in sam primaknil kaki desetak za nabavo tega ali onega za potrebe skupnega gospodinjstva? Ali ne bi to družilo staro in mlado in vodilo še k večjemu spoštovanju in še večji ljubezni med očetom in sinom?

Stavim glavo, da bi morda le kak mal odstotek današnjih preužitkarjev dejal: „Kaj, jaz naj bi na stara leta živel od miloščine? Nikdar!“ Če bi tem seveda pojasnil potankostni pomen starostnega zavarovanja. Kot miloščino smatrajo več ali manj vsi današnji prevžitkarji to, kar dobijo ali prostovoljno ali pa po sodnji od svojih naslednikov. Če morda kdo o tem dvomi, naj se informira na sodnijah, koliko sporov, pravnih, pretegov, poškodb, žaljenj in celo ubojev imajo vsako leto v naših hišah „krivice in pravice“. Koliko je pa slučajev, kjer radi bolezni, nesposobnosti za hojo, radi ljubega miru pri hiši in radi strahu pred „ta mlado“ ali „ta mladim“ ne moreta iskati ali pa nočeta iskati stari oče in mati pravice izven domače hiše?

ali kupiti to ali ono reč. Poznam družino, kjer omenjene zapovedi že le bolj površno poznajo, „ta mlada“ bi večkrat pokazala zobe svojemu preužitkarju, toda ta rentnar prav na diplomatski način prispeva k raznim potrebam in nepotrebam ob pravem času in tako drži „ta mlado“ v šahu in življenje v tej hiši je prav znosno in zgledno. Poznam pa tudi hiše, kjer je vsega dovolj, tudi dobre vzgoje, zavesti in poznanja četrte božje zapovedi, tu nihče ne tar-na, ne toži ali jadikuje, toda preužitkarji se pa vendarle ne morejo znebiti občutka, da so peto kolo pri hiši in da imajo vtis kakor da bi dobivali miloščino od svojih naslednikov.

Starostno zavarovanje na kmetih je po mojem mnenju več kot potrebno. Trditev, da so gotovi krogi in tudi država zainteresirani nad tem zavarovanjem, ker bi spet spravili nekaj študiranih ljudi „pod streho“, ki bi udobno živeli od kmečkih žuljev, je povsem zgrešena in ponazoruje nek poseben egoizem in zastarelo konzer-vativnost. Danes ni nobena tajnost, da je „beg z dežele“ istoveten z „begom v me-sta“ in da se gre predvsem za podeželske ljudi, ki bi morali pravzaprav ostati na de-želi in obdelovati domačo zemljo, mesto da odjedajo kruh mestnim ljudem, ki ni-

Naša božična prodaja po posebno znižanih božičnih cenah se je pričela!

Flanela za perilo, enobarvna, čisti bombaž	16.90.—
Flanela za perilo, za srajce, črtkasta, bombaž	19.90.—
Flanela za perilo v mnogih lepih rožastih vzorcih, izredno debela	21.45.—
Popelin za perilo, vzorčast, dobra kvaliteta	15.90.—
Barhnet za obleke, v mnogih lepih vzorcih	16.90.—
Volneni georgette, enobarven, 130 cm širok, v modnih barvah	59.80.—
Erotrine brisače, čisti bombaž	od 17.80.—
Flanelaste moške srajce, v veliki izbiri	od 64.10.—
Moške spodnje hlače, zimski triko, sive, velikost 3	49.40.—
Damske hlače, zimski triko, v vseh barvah, velikost 3	24.50.—
Trpežne nogavice za vsak dan, čisti bombaž v vseh barvah	15.30.—
Prešite odeje, posteljno perje, dežniki, posteljnina, flanelaste brisače po najnižjih cenah!	
Na vse tekstilne predmete poleg tega še 5% popusta!	Velika razstava raznih igrac!

JOSEF KAUS & SOHN

Beljak-Villach, Italienerstraße 12

Današnja vzgoja je dokaj pomanjkljiva, časi so pa tudi taki, da se mladina in nasledniki težko vzgajajo. Preveč farizejske krvi teče po naših žilah tudi na deželi. Le malo jih je, ki tudi takrat mislijo na 10 božjih zapovedi, ko delijo „milost“ (preužitek) svojim naslednikom. — Denar je vladar sveta, to načelo je žal tudi pri nas močno razširjeno in denar ima tudi res neko podobno nevidno in močno silo pri starih in mladih. Kakor maček okrog vrele in močno zabeljene kaše smo okoli tistega, pri katerem slutimo denar. Radi mu postrežemo, pobaramo po tem in onem in svetujemo to in ono in tako razveseljujemo starega človeka, ki je najbolj potreben tople in iskrene besede.

Otroci so vsi srečni, ko dobe od dedeja ali babice šiling, skromna gospodinja pa tudi, ko dobi od domačega rentnarja prispevek k nedeljski južni, za kofe, ali sladkor, posebno če je še pri hiši slučajno zadrega. Pa tudi rentnar je ves srečen, če more temu ali onemu stisniti kak šiling

majo pogojev, ali vsaj v taki meri ne kot mi, da bi lahko živeli na kmetih. Ne smemo pozabiti, da tudi dežela in kmetje dajejo študirane ljudi, ki „udobno živijo od kmečkih žuljev“ po mestih. Vojna in povojna leta so ustvarila za podeželje dokaj lahke pogoje za beg z dežele. S steklenico žganja, kosom špeha, surovega masla itd. si dosegel vse, od dobrega spričevala do dobre službe in uka. Vsak si je pomagal, kakor si je pač mogel in znal, kar je položaj seveda le poslabšalo. V mestih brezposelnost, na kmetih pa pomanjkanje delovnih moči, kar je pa zopet največ prizadejalo le kmeta. Borba vseh kmetov in vsega delovnega ljudstva, bi morala veljati onim z dvema ali več stolčki, ki že na enem stolčku bolje živijo kot kmet ali delavec. Le-te so prave ljudske pijavke, katerim lahko očitamo, da udobno živijo od kmečkih žuljev. Ne bodimo torej nepravični napram samim sebi! Pa drugič še kaj!

Kmet brez zemlje iz Zg. Roža

Vzroki izsekavanja naših gozdov

Gozdarski strokovnjaki v ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo se trudijo, kako bi osvetlili medsebojno zvezo med cenami lesa in pa med obsegom sekanja lesa. — Ko so pred časom tako silno hitro narastle cene lesu na svetovnih trgih, je imela avstrijska izvozna trgovina kar naenkrat na razpolago velike količine rezanega lesa. Nemogoče je, da bi bil les posekan šele takrat, ko so cene začele naraščati, ta les je moral biti posekan že preje, ker je bil rezan les takoj pripravljen za izvoz, ko so cene narastle.

Nadalje so ugotovili strokovnjaki, da v naših kmečkih gozdovih preveč sekajo zato, da morejo kmetje plačati stroške za razne investicije in da morejo z izkupičkom za les plačati primanjkljaje v kmetijstvu. Nizke cene za okrogel les v letu 1949/50 so imele za posledico, da so vložili kmetje preko pričakovanja veliko prošelj za se-

kanje lesa. Veliko število teh prošelj so vložili zlasti gorski kmetje.

V zasebnih gozdovih, ki imajo izmero pod 50 ha, so v letu 1950 na Koroškem izsekali povprečno 4.65 prostornih metrov na hektar. Znano pa je, da znaša prirastek v teh gozdovih samo po 2.8 prostornih metrov na hektar.

Na Koroškem je bilo 61.1 odst. vseh dovoljenih sečenj v kmečkih gozdovih s površino manj kakor 50 ha. Prošnje, ki so jih vložili kmetje za dovoljenje sečnje, so utemeljili s sledečim:

- Nujno potrebne investicije (62% vseh prošelj);
- kritje defecita iz kmetijstva (14% vseh prošelj);
- redne gospodarske potrebe (10% vseh prošelj);
- plačilo stroškov zaradi prevzema posestva (10% vseh prošelj);

odplačilo starih dolgov (4% vseh prošelj).

Zaradi zvišanja cen okroglegu lesu in deloma tudi zaradi malo boljnih cen kmetijskih pridelkov bode v bodoče verjetno tudi za malenkost zmanjšano preveliko izsekavanje v naših gozdovih. Tudi poudarjajo izvozniki lesa, da prekomerno izsekavanje nikakor ni posledica dobrih cen lesu na svetovnih trgih. To se vidi iz utemeljitve prošelj za dovoljenje sečnje; to pa je

LODRON

vodilna in specialna trgovina za preproge, te-kače, pregrinjala in zavese, pohištveno blago, prešite odeje, žimnice in posteljno perilo

BELJAK-VILLACH, Lederergasse 12

mogoče sklepati tudi iz tega, da se ni pričelo prekomerno izsekavanje šele takrat, ko so cene narastle, ampak že prej, v času, ko so bile cene še razmeroma nizke. Zato zatrjujejo izvozniki lesa, da nikakor ni mogoče nje kriviti za prekomerno izsekavanje v naših gozdovih. — Vzroki prekomernega izsekavanja so po zatrjevanju izvoznikov lesa v naših neurejenih gospodarskih razmerah.

SLINAVKA IN PARKLJEVKA

V nekaterih pokrajinah Zapadne Nemčije razsaja slinavka in parkljevka (kuga na gobcu in parkljih — Maul- und Klauen-seuche) in je napravila že veliko škodo. Znano je, da je posledica te bolezni pri parkljarjih predvsem znatno znižanje mlečnosti, veliko shujšanje in zato izguba na teži in izguba na mesu. V Zapadni Nemčiji je okužena živina na približno 35.000 kmetijah in v pokrajini Schleswig-Holstein je poginilo ali pa so morali zasilno zaklati okrog 6.000 govedi.

Iz Bavarske so zanesli bolezen že tudi v Avstrijo, prvo okuženje pa so ugotovili dne 24. novembra letos pri poštniku Emmerich-u Stecher-ju v občini Wängle v okraju Reutte na Tirolskem. Seveda so ukrenili takoj vse potrebno, da se ta nevarna bolezen ne razširi naprej. Toda bolezen je že v bližini in zato je treba velike previdnosti in tujim osebam je treba prepovedati vstop v hlev.

SVETOVNA PROIZVODNJA PETROLEJA

Po podatkih urada za informacije o petroleju cenijo svetovno proizvodnjo petroleja v prvi polovici tega leta na okoli 300.000.000 ton, kar predstavlja vrhunec vseh dosedanjih časov. Ob nadaljevanju take proizvodnje — zelo verjetno pa se bo še povečala — bo skupna produkcija petroleja v letu 1951 presegla lansko za okoli 60.000.000 ton.

Največja proizvodnja Commonwealtha je bila Kanada z 2,6 milijonov ton, sledita britanski Borneo in Trinidad z 2,5 milijonov odnosno 1,5 milijona ton.

Z ozirom na perzijsko petrolejsko krizo je važno omeniti dve ogromni angleški industrijski podjetji za proizvodnjo bencina in postranskih petrolejskih proizvodov, od katerih je eno že dokončano, drugo se pa še gradi.

Ne da bi moral trgovino zapreti — tudi ne za en sam dan — Celovec-Klagenfurt, Rainerhof, sem jo moderniziral in povečal. Ob tej priliki opozorim svoje cenj, kupovalce na našo največjo izbiro damskih torbic, potnih torbic, vrečk za perilo, aktovk, denarnic, kovčkov, necessaires itd. po izredno znižanih cenah

Veit Mühlbacher

vodilna trgovina z usnjarskimi izdelki

V bližini pristanišča Southampton, ob obali Rokavskega preliva je začela v preteklem mesecu obratovati rafinerija Fawley, največja evropska petrolejska čistilnica. Gradbena dela teh naprav so trajala tri leta in je 5000 delavcev bilo ves ta čas stalno zaposlenih ponoči in podnevi.

Drugo rafinerijo pa gradijo pri Grange-townu, na Škotskem. Posebna značilnost te nove čistilnice bo 100 km dolg naftovod, ki bo vodil od čistilnice do luke na atlantski obali, ki bo dobila posebno opremo za raztovarjanje novih petrolejskih ladij od 28.000 ton. Naftovod bo imel sodobne kontrolne naprave z radioaktivnimi izotopi.

Za božič in za novo leto

POZOR! NAJLEPŠE DARILO

Slovenske plošče

za tu- in inozemstvo

Atlanka - Ljubljanski nogomet - Kjer narode cveto - Kodrolaček - Čaj so tiste strelce - Še videli barona lapa ura solnce sije - Tri ljubce ljubiti - Ta zima že zapušta nas - Nočjo je ena lučna noč - Krojaček - Kmečki valček - Škoc vas - Moj očka imajo konjčka dva Čez tri gore

Naročite takoj zaloga je majhna!

Naša ponudba za božič

Flanela za perilo, enobarvna 80 cm široka	15.50	Chiffon, 80 cm širok	12.—
Flanela za srajce in perilo, vzorčasta 80 cm široka	18.—	Navadna brisača, meter	9.50
Flanela za spalno plašče, 80 cm šir.	25.—	Crepp brisača, meter	14.—
Barhenti za obleke in dečke, 80 cm šir. v veliki izbiri	20.50	Atlas gradl za posteljno perilo, 120 cm širok	26.50
Prima barhent za spodnje hlače, 80 cm šir.	19.—	Damast za posteljno perilo, dvojna šir.	32.—
Blago za srajce, enobarvno, ne obledi 80 cm šir.	14.—	Blago za posteljne prevleke, 130 cm šir.	25.—
Blago za srajce, črtkasto in karirano, 80 cm šir.	15.50	Blago za rjuhe, 150 cm šir.	29.50
Blago za perilo, rožasto, 80 cm šir.	16.50	Barvasto blago za posteljno, 80 cm šir.	16.50
Blago za predpasnike, 80 cm široko	14.—, 15.—, 16.—	Barvasto blago za posteljno, 120 cm šir.	23.—
		Satin za odeje in podloge, 140 cm šir. rdeč-modro-rumen-fraise-črn-siv-rjav	26.—
		Blago za pregrinjala in zavese, mnogo vzorcev, 120 cm šir.	27.50
		Svila za bluze, bela, 80 cm šir.	15.—

Surov MOLLINO, 86 cm širok, meter 7.— in 8.— šil.

Nadalje dobite pri nas vse vrste VOLNENEGA BLAGA za plašče, obleke, smučarske hlače itd. v najbogatejši izbiri po najnižjih cenah! Prešite odeje, dvodelne iz clotha, od 210.— šil. naprej. Vsi konfekcijski izdelki in perilo za gospoda, gospo in otroke v dobri kvaliteti in poceni.

OGLEDJTE SI NAŠE IZLOZBE V RATHAUSGASSE 6 in KARLGASSE 3 — Zadovoljni boste!

POŠILJAM TUDI PO POŠTI!

Kljub nizkim cenam Vam damo še 5% popusta, pri konfekciji pa 6% popusta.

TRGOVSKA
HIŠA

FORMANEK

BELJAK - VILLACH, Rathausgasse 6, Karlsgasse 3

Borovlje — na novo elektrificirane

V zadnjem času moremo z veseljem in zadoščenjem omeniti dvoje važnih dogodkov, ki bosta vplivala ugodno na gospodarski razvoj južne Koroške. To je priključitev na električno omrežje Koroške elektricitetne družbe („Kelag“) velikega dela Podjune in pa priključitve električnega omrežja v Borovljah in okolici.

Brez zadostne preskrbe električnega toka danes ni več napredka ne v industriji ne v obrti pa tudi ne v kmetijstvu. Tudi ne zadoščajo danes velikim potrebam nič več male zasebne elektrarne, ki so nastale v zadnjih treh desetletjih po naših gorskih dolinah. Tudi so vse te naprave same, kakor tudi vodi in transformatorske postaje, že zelo zastarele, kar vse je vplivalo ne-

je morala „Kelag“ re napeljave popolnoma obnoviti, zgraditi je bilo nadalje treba novo omrežje in pa šest transformatorskih postaj, kar vse je šele omogočilo redno in brezhibno preskrbo industrijsko-obrtnega in kmetijskega gospodarstva tega gospodarsko tako razvitega in važnega ozemlja pod našimi Karavankami z električno energijo. Vse te naprave omogočajo nadalje, da bo v bližnji bodočnosti možna tudi priključitev še ostalih dolin Spodnjega in Srednjega Roža na skupno električno omrežje, ki bo z zgradbo velikih vodnih in kaloričnih elektrarn imelo vedno več toka na razpolago; elektrarne boroveljskih jeklarn pa bodo mogle tok, ki ga proizvajajo, uporabiti v lastnem obratu.

Nova transformatorska postaja v Borovljah

ugodno na razširjenje elektrifikacije in na izboljšanje preskrbe z električnim tokom.

Da tem pomanjkljivostim odpomore, prevzema polagom „Kelag“ — Koroška elektricitetna družba omrežja, ki so dobivala doslej tok iz malih zasebnih elektrarn.

Tako je koncem novembra bilo priključeno na omrežje „Kelag“ tudi mesto Borovlje pa tudi bližnja okolica.

Preje so dobivale Borovlje z okolico tok iz treh malih elektrarn: koroških železnice in jeklarn v Borovljah („Kestag“), ki pa niso proizvajale tok v zadostni množini niti za lastne potrebe. Zato so bili novi priključki v naprej izključeni, kar seveda ni moglo vplivati ugodno na gospodarski razvoj obrtnega in kmetijskega gospodarstva.

Pred priključitvijo na omrežje „Kelag“

Za vse omenjene preureditve in nove naprave je Koroška elektricitetna družba plačala okrog dva milijona šilingov. Vse ureditve pa so prilagojene skoraj idealno krajevnim razmeram.

V boroveljskem okolišu je danes 550 odjemalcev toka, ki so priključeni na novo omrežje podjetja „Kelag“. To število se bo gotovo stalno večalo, saj je želja vsega prebivalstva, da bi bila njihova gospodarstva čimprej priključena na skupno omrežje. Zlasti si prebivalci dolin proti Bajdišam in Selam ter proti Podljubelju in Brodem želijo, da bi dobrot električnega toka ne bili deležni samo prebivalci boroveljske okolice in upajo, da bo tudi pri njih kmalu zasvetila električna luč iz omrežja „Kelag“, za kar so dani vsi pogoji.

KUWAITSKI PETROLEJ

(Kenneth Williams)

Kuwait je nedvomno čudo petrolejskih ležišč srednjega Vzhoda in morda tudi cellega sveta. Povečanje petrolejske proizvodnje v tega področja je preseglo po hitrosti celo omotično naraščanje petrolejske produkcije Saudove Arabije, ki je narasla od okoli pol milijona ton v letu 1938 na skoraj 26 in pol milijonov ton v letu 1950, v preteklem aprilu pa dosegla število, ki odgovarja 34 in pol milijonom ton letno. V nasprotju s Saudovo Arabijo je moral Kuwait pridobivanje petroleja med vojno ustaviti. Po vojni je petrolejska produkcija v Kuwaitu poskočila od 800.000 ton v letu 1946 na 17,5 milijona ton v letu 1950, v preteklem maju pa je dosegla količino, ki odgovarja 24 milijonom ton na leto. Kuwait se razlikuje od Saudove Arabije tudi v tem, da pridobivajo surovi petrolej v Kuwaitu na enem samem kraju, v Burganu.

Doseženi uspehi so resnično čudoviti; pravično je priznati v tem pogledu zaslu-

ge v enaki meri Angležem in Američanom. V Kuwaitu sodelujejo petrolejski tehnični strokovnjaki v polnem soglasju. Petrolejska družba je imela srečo tudi v tem, da je naletela na dva modra državnika: na šejka Ahmada, ki je umrl lani, in šejka Abdullaha Salima, njegovega naslednika.

Osebnosti in sodelovanje med vlado in družbo, so bili vedno odlični; in mogoče se može, ki imajo opraviti s petrolejem, ne zavedajo, koliko dolgujejo modrosti in dalekovidnosti šejka Murabaka, gospodarja Kuwajta v začetku stoletja, ki se je žilavo upiral vsakršnim ruskim ali nemškim zahtevam v Perzijskem zalivu in ki se je izkazal za najzvestejšega prijatelja Angležev.

Sedanja koncesija izvira iz leta 1934 in zadeva ozemlje 6000 kvadratnih milj, katerega obširno bogastvo pa so odkrili šele v zadnjih petih letih. V začetku niso imeli glede petrolejskih ležišč nobenih zanesljivi-

vih podatkov, zlasti ker so prva vrtenja, ki so jih izvršili na severu proti iraški meji, ostala brezuspešna. Medtem ko je petrolejsko ležišče Bashara, ki ga bodo začeli v kratkem izkoriščati, v nasprotju z vsemi drugimi ležišči srednjega Vzhoda, apnenčaste formacije, leži kuwaitski petrolej v peščencu. Sedaj pridobivajo petrolej iz približno 100 vrelcev, ki so jih izvrtali v približni razdalji ene milje drug od drugega in ki ležijo na področju, velikem nad 100 kvadratnih milj.

Nadaljnje povečanje produkcije bo zaviselo v bistvu od povečanja števila vrelcev in od opreme, od petrolejskih ladij, naftovodov itd., poleg tega pa tudi od povečanja nove luke Mina al Ahmadi. Ta luka že lahko sprejme v ugodnih prilikah (vetrovi Perzijskega zaliva so često izdajalski) šest velikih petrolejskih ladij ali okoli deset navadnih petrolejskih ladij po 15.000 ton. Ker zadošča za napolnitev posamezne ladje 24 ur, pomeni to, da bi ob povprečju te številke lahko naložili letno 40.000 milijonov ton.

Strokovnjaki splošno mislijo, da bo Kuwait lahko dobavljal to količino, ki bo največja na vsem srednjem Vzhodu in ki bo zaostajala samo za Združenimi državami in Venezuelo. V Kuwaitu pa ni večjih čistilnic; sedaj je samo ena čistilnica, ki pa zadošča le za skromne krajevne potrebe. Zato prevažajo ves surovi petrolej za Zahod sko-

zi Sueški prekop in ga čistijo v Evropi; le tri milijone ton so lani prepeljali v Združene države.

Podržavljenje perzijskega petroleja je najhujše zadelo Indijo in Pakistan, ki nimata omembe vrednih čistilnic. Če bo Perzija tako s svojo politiko še nadalje delala škodo mohamedanski državi Pakistanu, moramo reči, da to ne brez ironije; ta ironija je v dejstvu, da prevzema druga mohamedanska država, ki je mnogo manjša (Kuwait ima okoli 150.000 prebivalcev, medtem ko jih ima Perzija 9 milijonov) vsaj deloma vlogo, ki jo je igrala dozdaj Perzija sama.

Ni dvoma, da je Kuwait pripravljen pomagati zahodnjakom, zlasti Veliki Britaniji.

Svoj radijski aparat kupim samo pri

Truppe & Ermann

BELJAK-VILLACH, Widmannsgasse 20

Vsi novi tipi sezono 51-52. Tudi na obroke.

ji. Kuwaitška vlada je še nedavno objavila svojo odločno voljo, da ne bo iskala dobička iz sedanjih angleških težav s Perzijo; v zadnjih tednih so kuwaitški odnosi z Veliko Britanijo postali tudi še tesnejši s prihodom britanskih finančnih in carinskih strokovnjakov iz Indije in Sudana, ki naj nudijo pomoč šejkovi vladi. Prihodnji mesec pa pridejo v Kuwait še urbanistični strokovnjaki, katerih naloga bo zgraditi na področju Kuwajta moderno mesto.

Obračun Bolniške blagajne

Dne 22. nov. 1951 je bil občni zbor Kor. dež. bolniške blagajne (Gebietskrankenkasse). V svojem poročilu se je načelnik Blagajne, g. Feik, najprej dotaknil dejstva, da je letos poteklo 80 let, odkar so v Celovcu na sindikalni podlagi ustanovili prvo bolniško blagajno. Ko je nadalje govoril o sedanjem položaju, je razložil nasprotja, ki so se pojavila med blagajno in zdravniki, ter poudaril, da bodo skušali zadevo zadovoljivo rešiti. Nasprotja obstoje tudi na pram bolnicam, ki so brez predhodnega sporazuma z Blagajno prekomerno zvišale dnevne oskrbnine. Nadalje je govoril o dejstvu, da so bili nedostaki pri lekarnah, v kolikor so postali znani, odpravljeni in da bodo nadaljnje kontrole ponovitev nedostatkov preprečile. O ambulatorijih Blagajne se je g. načelnik pohvalno izrazil.

Delegati občnega zbora so po poročilu posegli tudi v debato. Kritizirali so med drugim nakup dela poslopja socialistične založbe in plačevanje penzij nacistom za dolgi rok nazaj. Kritizirali so nadalje dejstvo, da so odgovorni z onimi lekarnarji, ki so zakrivilili nečedne manipulacije, „premilo“ postopali. Dir. Petz je k temu dal pojasnila in dejal, da so na žalost postavbe pri nas take, da Blagajna ni mogla drugače postopati.

Inž. Medlin je kot predsednik nadzornega odbora podal sledeče finančno poročilo:

Blagajna je bila v letu 1950 aktivna. Presežek do-

hodkov je bil naložen v rezervni fond, en del pa so dodelili podpornemu fondu. Mesečni izdatki so znašali skoro 4 mil. šil. Najhuje so narasli od leta 1943 sem izdatki za bolnice in sicer za celih 1.083%. Lastni ambulatoriji blagajne so se obnesli, ker so na njihovem področju prištedili 15% izdatkov. Štednja bo sploh največja nujnost v bodočih letih.

Splošni izdatki:

	Šilingov	
Oskrba bolnikov in zdravniški honorarji in medikamenti	18.248.749.70 (36.5%)	
Dnevne oskrbnine v bolnicah	9.213.833.95 (18.4%)	
Bolniški prispevek	14.455.551.72 (29%)	
(Krankengeld)		
Okrevališki stroški	1.583.163.24 (3.2%)	
Upravni stroški	2.489.597.90 (4.9%)	
Odkazilo rez. fondu	2.984.361.31 (6%)	
(presežek dohodkov)		
Izgube, odpisi in razno	966.053.75 (2%)	
Skupni dohodki v bolniški fond, ki ostane Blagajni za izvrševanje predpisanih nalog, znašajo 49.941.311.57 šil. in tvorijo samo 29% celotne vsote, ki jo Blagajna sprejme. Ostalih 71% so prispevki za neugodno, rentno- in brezposelno zavarovanje ter prispevki za Delavsko zbornico, ki jih mora Blagajna dotičnim ustanovam odstopiti.		

Predloženi obračun je občni zbor, v ogledu na strankino pripadnost delegatov, soglasno sprejel.

Svetovna proizvodnja avtomobilov

Svetovna proizvodnja osebnih in tovornih avtomobilov ter avtobusov je dosegla leta 1950 nov vrhunec z 10, 488, 226 vozili (v letu 1949 8, 169.881).

Največ vozil so izdelale Združene države: 6,665.628 osebnih avtomobilov, 1,332.247 tovornih in 4.907 avtobusov, to je skupaj 8,002.782 vozil.

Naslednja razpredelnica prikazuje proizvodnjo vodilnih držav l. 1950:

	Osebnih	Tovor.	Avtob.
Združene države	6,665.628	1,332.247	4.907
Kanada	284.797	105.418	621
Francija	257.292	97.981	2.279
Zahodna Nemčija	219.405	82.876	3.812
Italija	101.310	23.557	2.980
Velika Britanija	522.515	262.702	—
Sovjetska zveza	65.600	351.000	6.400
vse druge države	31.827	37.680	5.392
Skupaj	8,148.374	2,293.461	26.391

Leta 1950 je bilo v obratu na svetu pri-

blizno 68,920.591 osebnih in tovornih avtomobilov ter avtobusov. Leta 1949 je obratovalo skupaj 63,457.714 avtomobilskih vozil.

Okoli 70% teh vozil je leta 1950 obratovalo v Združenih državah: 40,011.267 osebnih, 8,141.506 tovornih avtomobilov in 130.562 avtobusov.

Evropa je imela 12,255.113 osebnih, tovornih in avtobusnih vozil. Za druga področja so na razpolago sledeče cenitve: Azija 1,039.074; Afrika 1,191.633; Oceanija 1,831.114; Severna in Južna Amerika brez Združenih držav 4,320.321.

PROTI MRAZU ODPOREN GUMI

Pri ameriškem uradu za mere in uteži preskušajo novo vrsto umetnega gumija, ki obdrži nespremenjeno svojo prožnost tudi pri temperaturah do 50,5 stop. pod ničlo. Ta gumi bo zlasti koristen pri letalskem prometu v polarnih krajih.

Božiček pri Warmuth-u

V ljudski trgovski hiši Dietmar Warmuth & Co. se mrzlično pripravljajo na predstojajoče praznike. Nikolaj III. bo 5. decembra privozil po Dravi z ladjo, pristal na dravskem pomolu in potem po Widmannngasse in po Kaiser Josef trgu prispel v Warmuthov dvor, kjer bo zbranim otrokom držal nagovor. Do božičnega večera bo, prav tako kot preteklo leto, v naši ljudski trgovski hiši vladal božiček. Od 3. do 8. decembra bo trdka izvedla teden kožuhovine. Veliko prijetno presenečenje za otroke predstavlja pa Warmuthova pasaža, v kateri je v 17 izložbenih oknih razvrščenih 17 različnih pravičjih ugank. Kdor jih bo rešil, oziroma najboljši odgovor dal, dobi nagrado. Gre za nagrade v znesku okrog 1000 šilingov. Na dvorišču nameravamo postaviti veliko električno železnico, katera bo nedvomno navdušila vse dečke. Po orientalskem vzorcu urejeni bazar nudi najposebnejše predmete po enotnih cenah. Ker je Dietmar Warmuth socialno čuteč, bo tudi letos izvedel božično obdarovanje, katerega bo deležno 70 šolarjev, 20 vojnih žrtev in 10 mestnih siromakov.

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Oddaje vsak dan od 14.30 do 15.00, ob sobotah od 9.00 do 9.30, ob nedeljah in praznikih od 7.15 do 7.45, v torek in izmenoma vsak drugi četrtek in soboto tudi od 18.30—19.00 ure. — Poročila pri vsaki popoldanski oddaji.

- 9. XII.: Verski govor. — Pesmi in glasba.
- 10. XII.: Teden in mi. — O komorni glasbi.
- 11. XII.: Po svetu
- zvečer: Skladbe slovenskih skladateljev
- 12. XII.: Za podeželje
- 13. XII.: Iz svetovne literature
- zvečer: Slovenski samospevi
- 14. XII.: Pregled svetovnega tiska
- 15. XII.: Iz slovenske literature

NEW-YORK

(val 19, 25, 31, 49, 251 in 379 m)

Oddaje vsak dan ob 18.—18.15 in od 19.30 do 19.45 (samo val 379).

LJUBLJANA (val 202,1, 212,4, 327,1 m)

Oddaje vsak dan od 5. do 7., od 12. do 15.30 in od 18. do 24. ure, ob nedeljah od 6.30 do 24. ure. — Gospodinjski nasveti vsak torek in petek med glasbenim sporedom od 6.15 do 7. ure, ob torkih tudi ob 13.50. — Kmetijski nasveti ob nedeljah ob 16.50 — Kulturni pregled ob četrkih ob 14.15 — Zanimivosti iz zdravstva in prirode ob sredah ob 19.40 in ob petkih ob 14.15 — Prireditelji slovenskih narodnih pesmi ob petkih ob 18.00 — Vsak dan ob 22.30 na valu 327,1 m oddaja za inozemstvo.

- 7. XII. ob 14.00 Vam ugaja? (venček vedrih melodij):
- 17.10 igra kmečki trio;
- 8. XII. ob 17.40 veseli zvoki na harmoniki;
- 18.20 hrvatska narodna glasba.

„Hiša malega človeka“ dobavlja najugodnejše radio-aparate, elektro-material
RADIO SCHMIDT
Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstr. 22

Flanelaste športne srajce za gospode, dame in otroke pri

Pichler

Beljak-Villach, Bahnhofstrasse

Bodi kjerkoli, pij Schlepp-pivo

Izrežite! POMAGAMO VAM PRI BOŽIČNEM NAKUPU!

Pri nakupu vzemite ta izrežek s seboj, tako Vam bo nakup olajšan.

Barhent za obleke, 80 cm od	15.—
Zimski dirndl barhent, 80 cm	17.80
Flanela za perilo, enobarven, 80 cm	15.20
Flanela za spalne srajce, 80 cm	18.90
Flanela za srajce in perilo, barvast, 80 cm	16.20
Barhent za spodnje hlače, barvast, 80 cm	14.—
Blago za predpasnike od	10.10
Blago za srajce, enobarvni, 80 cm	13.80
Blago za srajce, pretkano, karirano, 80 cm	15.20
Blago za perilo, rožasto, 80 cm	15.—
Tkanina 80 cm široka	11.80
Brisače iz damasta, 54 cm široke	9.40
Plave brisače, 50 cm	9.50
Waffel-brisača	7.—
Frotir-brisača iz čistega bombaža	18.80
Atlas-gradl, 80 cm širok	15.60

Atlas-gradl, 120 cm širok	26.—
Blago za rjuhe, 150 cm široko	28.90
Posteljina, rožasta, 80 cm široka	15.50
Posteljina, barvasta, 120 cm široka	21.—
Blago za zavese, 80 cm	18.90
Blago za zavese, 120 cm široko	23.80
Store-blago, 150 cm široko	14.80
Kuhinjske brisače iz platna	6.90
Namizni prt, rožast 90 x 90 cm	24.90
Namizni prt, rožast 120 x 120 cm	34.—
Namizni prt, bel 140 x 140 cm	35.80

Hranitelj

Flanelaste rjuhe, zarobljene, 140 x 220 cm	55.—
Obloga za pod „Tervaleum, 1 m²	18.20
Certon-prešite odeje	175.—
Cloth- prešite odeje	198.—
Moške suknene hlače	87.30
Moške „Strucks“ hlače	98.50
Posebno močne žamet-hlače (Teufelshaut)	105.20
Damse svilene nogavice	14.80
Predpasniki na naramnice	17.80

Damska, moška in otroška oblačila po poznano veliki izbiri!
In na božičnem bazarju izrazito ugodne cene!

Domača volna 5 dkg	4.—
Triko-modrčki	4.—

Kravate	5.—
Moške nogavice	6.—
Otroške nogavice, do 9 let	6.—
Nogavice za vsak dan	9.50
Naglavne rute	9.50
Predpasniki za dečke	10.—
Barhent-moške spod. hlače, barvaste, dolge	36.50
Köper-barhent spodnje hlače, bele, dolge	40.—
Moške srajce	od 30.—
Moške flanelaste srajce	od 59.80

Naš božični spored:

od 3. do 8. decembra „Teden kožuhovine“
od 8. do 18. dec. „Nagradna uganka za otroke“
Božični bazar ob nizkih cenah
Praznična okrasitev — Obdaritev za praznike

Ljudska trgovska hiša

DIETMAR WARMUTH & CO

BELJAK - VILLACH
Hauptpl. 22, tel. 64103-418

GLEDALISČE

Začetek ob 20. uri

- 7. XII.: „Aida“, opera v 4 dejanjih (Ghislanzoni—Verdi), premiera.
- 8. XII.: „Intimitäten“, veseloigra v treh dejanjih (Noel Coward), zadnjič, polovične cene.
- 9. XII.: „Aida“.

Naše načelo že 80 let: kupcem najboljše po najnižjih cenah

Grüner

Celovec - Klagenfurt, Burggasse

Kupujem uporabljivo železo — staro železo — razne kovine — cunje — star papir — kosti — ščetine

G. FRICK

Celovec-Klagenfurt, Salmstrasse 7

MALI OGLASI

Plašči vseh velikosti za motocikliste
Gummihaus Wiedner, Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstrasse 33.

Lepi gumijasti prednožniki (Vorleger) za kopalnice, Gummihaus Wiedner, Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstrasse 33.

Pošteno dekle, ki bi se hotelo izseliti preko morja in se tam poročiti s poštenim Slovincem, naj piše na upravo „Našega tednika“ pod značko „Avstralija“.

URADNE OBJAVE

KMETIJSKA BOLNIŠKA BLAGAJNA
ZA KOROŠKO

Celovec-Klagenfurt, Fromillerstrasse 7

Reg. 5720

V Celovcu, novembra meseca 1951

Narodni svet je sprejel dne 21. 9. 1951 zakon o stanovanjskem prispevku. Za kritje plačila stano-

vanskega prispevka, ki jih je izplačevati brezposelnim in onim z rednimi denarnimi prejemki iz zneskov socialnega zavarovanja, je treba plačati v smislu § 12 omenjenega zveznega zakona za vsakega zavarovanega uslužbenca in vajenca

od 1. NOVEMBRA 1951 DALJE

poseben prispevek v iznosu 0.75 odstotkov

predpisa, ki ga je treba plačati za bolniško zavarovanje. Ta prispevek iztirjujejo bolniške blagajne. Stanovanjski prispevek bo zato zaračunan za kmečka gospodarstva prvič s predpisom o plačilu prispevkov za IV. četrtletje in ga je odvesti skupno z ostalimi zavarovalnimi prispevki kmetijski bolniški blagajni. To sporočamo zaradi znanja in ravnanja vsem kmečkim gospodarstvom.

Kmetijska bolniška blagajna za Koroško
Celovec-Klagenfurt, Fromillerstrasse 7.

Deželno finančno ravnateljstvo (monopolna uprava avstrijskih tobačnih tovarn d. d.) za Koroško

PRODAJNI ČAS SAMOSTOJNIH KOROŠKIH
TRAFIK V MESECU DECEMBRU 1951

V decembru 1951 morejo samostojne trafike imeti odprto ob sredah popoldne (v Velikovcu ob četrkih popoldne) od 14. do 18. ure, ne da bi morale o tem obvestiti pristojno davčno nadzorno oblastvo. To velja tudi za Celovec in Beljak.

V nedeljo, dne 16. decembra 1951 (srebrna nedelja), morejo imeti samostojne trafike odprto v času od 9. do 13. ure in v nedeljo, dne 23. decembra 1951 (zlata nedelja, v času od 9. do 12. in od 14. do 18. ure.

V ponedeljek, dne 24. decembra 1951 (sveti večer), je za samostojne trafike konec prodajnega časa ob 16. uri in v ponedeljek, dne 31. decembra 1951 (Silvester) ob 17. uri.

V sredo, dne 2. januarja 1952, imajo samostojne trafike normalno odprto.

Za kolodvorske trafike gornja ureditev ne velja.

Beri in širi

„Naš tednik-Kronika“!

Učitelji, pozor!

Naročite za božič in novo leto:

- 1. Slovensko slovnico (skupaj I., II. in III. del) . . . . . šil. 1.50
- 2. Zvezdice (pesmi) . . . . . šil. 2.—